

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΙΣΤΟΡΙΑ (ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ)
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων :

- Φεντερασιόν.
- Κοινωνιολογική Εταιρεία.
- Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων (Ε.Α.Π.).

Μονάδες 15

β. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι γράφοντας στο τετράδιό σας την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Κατά την περίοδο του Κριμαϊκού πολέμου, το αγγλικό και γαλλικό κόμμα κέρδισαν την εμπιστοσύνη των οπαδών τους.
2. Στη διάρκεια του 19ου αιώνα, η ελληνική ναυτιλία, παρά τις περιόδους κρίσης που πέρασε, ακολούθησε ανοδική πορεία.
3. Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 τελείωσε με ολοκληρωτική ήττα της Ελλάδας.
4. Ο Κυριακούλης Μαυρομιχάλης ήταν ηγέτης των πεδινών.

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Α2

α. Ποιοι λόγοι οδήγησαν στη δημιουργία κεντρικής τράπεζας και τραπεζικού συστήματος αμέσως μετά την ίδρυση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους;

Μονάδες 12

- β. Με ποιες ρυθμίσεις αντιμετωπίστηκε οριστικά από το ελληνικό κράτος το πρόβλημα της διανομής των εθνικών γαιών κατά την περίοδο 1870-1871;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να επισημάνετε τα αποτελέσματα της επιβολής του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου (Δ.Ο.Ε.) στην οικονομία της Ελλάδας.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος

Αποτέλεσμα του ελληνοτουρκικού πολέμου του 1897 υπήρξε και η επιβολή στην Ελλάδα Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου. . .

Η Ελληνική κυβέρνηση μετά την ήττα, τον Ιούλιο του 1897, κατέβαλε ύστατες προσπάθειες να συμβιβαστεί με τους δανειστές και να αποτρέψει τον έλεγχο. Πρώτα ο διευθυντής της Εθνικής Τράπεζας Στ. Στρέιτ και στη συνέχεια ο Α. Συγγρός ανέλαβαν τις διαπραγματεύσεις με τους εκπροσώπους των ομολογιούχων, αλλά χωρίς επιτυχία. . .

Η επίσημη ονομασία του οργανισμού, που ουσιαστικά ανέλαβε τη διαχείριση της Ελληνικής οικονομίας ήταν αρχικά Διεθνής Επιτροπή Ελέγχου. Ο όρος αυτός «όζων δουλείας» αντικαταστάθηκε ύστερα από ένα χρόνο με τον όρο Διεθνής Οικονομική Επιτροπή (Δ.Ο.Ε.) αλλά στη συνείδηση όλων και στην ιστορία έμεινε η λέξη Έλεγχος, γιατί αυτό ήταν στην πραγματικότητα. . . Ο οικονομικός έλεγχος που επιβλήθηκε στην Ελλάδα ήταν ιδιαίτερα βαρύς, αλλά αποβλέποντας πάντα στο συμφέρον των ομολογιούχων, είχε και ορισμένες ευνοϊκές επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία. Ο νόμος ΒΦΙΘ΄ (σημ: σχετικός νόμος που ψηφίστηκε από την ελληνική βουλή στις 21

Φεβρουαρίου 1898 και αφορά στην ίδρυση του Δ.Ο.Ε.) περιείχε διατάξεις που βοηθούσαν τη νομισματική σταθερότητα και τη βελτίωση της εσωτερικής αξίας της δραχμής. Επίσης με τον έλεγχο εμπεδώθηκε η ελληνική πίστη, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα συνάψεως νέων δανείων, που τα χρειάστηκε η Ελλάδα στα χρόνια που ακολούθησαν.

Διασκευασμένο απόσπασμα
από την *Ιστορία του Ελληνικού
Έθνους* της Εκδοτικής Αθηνών,
τόμ. ΙΔ', σσ. 164-165.

ΘΕΜΑ Β2

Με βάση τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στη συμβολή των προσφύγων στη διαμόρφωση του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Η συμβολή των προσφύγων στην ανάπτυξη της μουσικής στην Ελλάδα.

Περισσότερες ακόμη δυσκολίες παρουσιάζει η ανίχνευση των ποικίλων πολιτισμικών αλληλεπιδράσεων που προέκυψαν από την εγκατάσταση των προσφύγων. Συνήθως παραπέμπουμε, για τη Σύρο, στο ρεμπέτικο, που άνθισε εκεί με την άφιξη των προσφύγων και όπου έκανε την πρώτη του μαθητεία ο Μάρκος Βαμβακάρης.

Χ. Λούκος, «Οι Μικρασιάτες πρόσφυγες στην Ερμούπολη», στο συλλογικό τόμο «Ο ξεριζωμός και η άλλη πατρίδα», σ. 210.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

Πνευματική κίνηση και λογοτεχνία

Μέσα στην περίοδο αυτή που εξετάσαμε ανήκουν και οι πεζογράφοι Στρατής Μυριβήλης, που γίνεται γνωστός

κυρίως με το αντιπολεμικό μυθιστόρημα «Η ζωή εν τάφω», και Φώτης Κόντογλου, με την τάση του προς το πρωτογονικό, το παράξενο και την περιπετειώδη ζωή των ναυτικών... [.....]

Μελετώντας όλα τα γεγονότα της εποχής αυτής και την εξέλιξή τους διαπιστώνουμε ότι για πρώτη φορά στην ελληνική ιστορία παρατηρείται η συνεργασία του συμπαγούς αυτού ελληνισμού, που από εξωτερικά κυρίως προσκόμματα εμποδίζεται στη διαρκή τάση του προς τη διασπορά και βαίνει τώρα πια προς την οριστική του διαμόρφωση. Η ανάμειξη των γηγενών και των προσφύγων είχε και θα έχει βαθύτερες αμοιβαίες επιδράσεις στη σκέψη και στη δράση, τις οποίες διαισθάνεται και διαβλέπει κανείς ιδίως στην ορμητική φορά, με την οποία προχωρεί προς τα εμπρός ο ενωμένος λαός.

*Απ. Βακαλόπουλος, Νέα
Ελληνική Ιστορία, 388-389.*

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Δε θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοτυπιών αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τη φωτοτυπία.
3. Να απαντήσετε σε όλα τα ζητούμενα.
4. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες.
5. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοτυπιών.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

SCHOOLDOCTOR

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΙΣΤΟΡΙΑ (ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

ΘΕΜΑ Α1

- α) **Φεντερασιόν:** Μεγάλη πολυεθνική οργάνωση της Θεσσαλονίκης με πρωτεργάτες σοσιαλιστές από την ανοικτή σε νέες ιδέες εβραϊκή κοινότητα της πόλης. Αποτέλεσε δίαυλο για τη διάδοση της σοσιαλιστικής και εργατικής ιδεολογίας στη χώρα

Η Επιτροπή Αποκαταστάσεων Προσφύγων Ίδρυση Ε.Α.Π. (1923)

Η ελληνική κυβέρνηση, μπροστά στο τεράστιο έργο της περίθαλψης και αποκατάστασης των προσφύγων που έπρεπε να αναλάβει, ζήτησε τη βοήθεια της *Κοινωνίας των Εθνών* (ΚΤΕ). Με πρωτοβουλία της ΚΤΕ, το Σεπτέμβριο του 1923, ιδρύθηκε ένας αυτόνομος οργανισμός με πλήρη νομική υπόσταση, η Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων (ΕΑΠ), με έδρα την Αθήνα. Βασική αποστολή της ήταν να εξασφαλίσει στους πρόσφυγες παραγωγική απασχόληση και οριστική στέγαση.

Η ΕΑΠ λειτούργησε μέχρι το τέλος του 1930. Με ειδική σύμβαση μεταβίβασε στο Ελληνικό Δημόσιο την περιουσία της, καθώς και τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει απέναντι στους πρόσφυγες.

Κοινωνιολογική εταιρεία

Τα αριστερά κόμματα αρχικά ήταν ομάδες με σοσιαλιστικές ιδέες, συνήθως ξένες προς την κοινωνική βάση στην οποία ήθελαν να απευθυνθούν, και αντιμετώπιζαν δυσκολίες συνεννόησης και κομματικής συσπείρωσης. Σοβαρότερη από όλες αυτές τις ομάδες ήταν η Κοινωνιολογική Εταιρεία, η οποία ξεκίνησε από μερικούς διανοούμενους ως αριστερός μεταρρυθμιστικός σύνδεσμος, με στόχο να προπαγανδίσει πολιτικές θέσεις και στη συνέχεια να ιδρύσει κόμμα. Επιζητούσε για όλα τα μέλη της κοινωνίας ισότητα ευκαιριών, κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής και διανομή των αγαθών ανάλογα με τις ανάγκες καθενός, πράγμα που θα μπορούσε να υλοποιηθεί με τη σταδιακή αναμόρφωση της οικονομίας και τη συνταγματική μεταβολή. Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι έπρεπε να

οργανωθούν οι εργάτες σε επαγγελματικές ενώσεις και να ιδρύσουν κόμμα.

Σε κάποιες εκλογικές περιφέρειες έθεσαν υποψηφιότητα σοσιαλιστές και για πρώτη φορά εμφανίστηκε η σοσιαλδημοκρατική "Κοινωνιολογική Εταιρία".

Πράγματι, στα μέσα του 1910 οι Κοινωνιολόγοι ίδρυσαν το Λαϊκό Κόμμα, με αρχηγό τον Αλέξανδρο Παπαναστασίου. Βασικές προγραμματικές δηλώσεις του ήταν η αναμόρφωση του πολιτικού συστήματος και η επιβολή αρχών κοινωνικής δικαιοσύνης. Στις δεύτερες εκλογές του 1910 εξελέγησαν 7 υποψήφιοι του κόμματος, οι οποίοι παρείχαν κριτική υποστήριξη στους Φιλελεύθερους.

- β) 1-Λ
- 2-Σ
- 3-Σ
- 4-Λ

ΘΕΜΑ Α2

- α) Με την ίδρυση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, το θέμα της δημιουργίας κεντρικής τράπεζας, αλλά και τραπεζικού συστήματος αντάξιου εκείνων που λειτουργούσαν στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, αποτέλεσε κεντρικό σημείο στους κυβερνητικούς σχεδιασμούς. Η ίδρυση τραπεζικών ιδρυμάτων δεν θα εξυπηρετούσε μόνο τις κυβερνητικές ανάγκες, τη διαχείριση του κρατικού δανεισμού, την έκδοση χαρτονομίσματος κλπ., αλλά θα έδινε λύση στο χρόνιο πρόβλημα των πιστωτικών αναγκών της οικονομίας. Θα εξασφάλιζε δηλαδή στις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες τα απαραίτητα κεφάλαια με όρους οργανωμένης αγοράς και όχι τοκογλυφίας.

Το πιστωτικό σύστημα της χώρας βρισκόταν πραγματικά, κατά τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας, σε πρωτόγονη κατάσταση. Ήταν συνδεδεμένο με το εμπόριο των αγροτικών προϊόντων και ιδιαίτερα με τις εξαγωγές της σταφίδας.

Οι έμποροι λειτουργούσαν και ως πιστωτές, με τοκογλυφικές διαθέσεις και όρους. Ο δανεισμός κατευθυνόταν, ως επί το πλείστον, προς τους παραγωγούς και δημιουργούσε προϋποθέσεις εκμετάλλευσης, καθώς ουσιαστικά επρόκειτο για έναν τρόπο προαγοράς της επικείμενης παραγωγής, με δυσμενείς για τον παραγωγό όρους. Την ίδια στιγμή άλλοι κλάδοι της παραγωγής στερούνταν των απαραίτητων για την ανάπτυξή τους πιστώσεων, και έτσι περιορίζονταν οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες.

Η κατάσταση αυτή ήταν αντίθετη με τις προθέσεις και τις πολιτικές του κράτους και αποθάρρυνε τα ελληνικά κεφάλαια του εξωτερικού. Οι προσπάθειες για την άρση όλων αυτών των εμποδίων υπήρξαν έντονες και προέρχονταν από πολλές πλευρές. Δεν απέβλεπαν τόσο στην εξάλειψη της τοκογλυφίας, όσο στην παράλληλη δημιουργία ενός πιο σύγχρονου πιστωτικού συστήματος, ικανού να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα ειδικών κοινωνικών ομάδων.

β) Νομοθετικές ρυθμίσεις (1870-1871)

Στόχοι: Η οριστική αντιμετώπιση του προβλήματος έγινε με νομοθετικές ρυθμίσεις κατά την περίοδο 1870-1871. Στόχος των νομοθετημάτων ήταν α. να εξασφαλιστούν κατά προτεραιότητα οι ακτήμονες χωρικοί, με την παροχή γης, απαραίτητης για την επιβίωσή τους. Ταυτόχρονα, β. το κράτος προσπαθούσε να εξασφαλίσει, μέσα από τη διαδικασία της εκποίησης, τα μεγαλύτερα δυνατά έσοδα, που θα έδιναν μια ανάσα στο διαρκές δημοσιονομικό αδιέξοδο.

Οι στόχοι ήταν αντιφατικοί και στην πραγματικότητα μόνο ο πρώτος επιτεύχθηκε σε ικανοποιητικό βαθμό. Σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις, οι δικαιούχοι αγρότες μπορούσαν να αγοράσουν όση γη ήθελαν, με ανώτατο όριο τα 80 στρέμματα για ξηρικά εδάφη και τα 40 στρέμματα για αρδευόμενα. Από το 1870 ως το 1911 διανεμήθηκαν 2.650.000 στρέμματα με 370.000 παραχωρητήρια, πράγμα που δείχνει ότι οι φιλοδοξίες ή οι δυνατότητες των αγροτών για απόκτηση καλλιεργήσιμης έκτασης ήταν περιορισμένες αλλά και ο πολυτεμαχισμός της γης ήδη μεγάλος.

Πρέπει να σημειωθεί ότι για τις περιοχές που χαρακτηρίζονταν ως φυτείες, ελαιόδενδρα και αμπέλια, ο μέσος όρος έκτασης των ιδιοκτησιών ήταν σαφώς μικρότερος εκείνων που προορίζονταν για καλλιέργεια δημητριακών. Επρόκειτο όμως για σημαντική διανομή καλλιεργήσιμων γαιών, ιδιαίτερα αν συγκριθεί με τα 600,000 στρέμματα εθνικών γαιών που είχαν διανεμηθεί τα προηγούμενα χρόνια, από το 1833 μέχρι το 1870. Ωστόσο, μόνο το 50% περίπου του αντίτιμου των παραχωρούμενων γαιών πληρώθηκε τελικά στο κράτος από τους αγοραστές της εθνικής αυτής ιδιοκτησίας.

ΟΜΑΔΑ Β

ΘΕΜΑ Β1

Στο παρατιθέμενο απόσπασμα εκτίθενται οι συνέπειες της εγκαθίδρυσης του Δ.Ο.Ε μετά από μία περίοδο ιδιαίτερα δυσχερή για την ελληνική εξωτερική πολιτική. Στη δύση του 19^{ου} αιώνα η Ελλάδα βρίσκεται εθνικά ταπεινωμένη μετά την πανωλεθρία του 1897 πράγμα που καθιστά επιτακτική την παρέμβαση εξωτερικών παραγόντων για τη διευθέτηση των προβλημάτων που ανέκυψαν και την εξισορρόπηση στις σχέσεις Ελλάδας – Τουρκίας.

Οι προσπάθειες της Ελληνικής κυβέρνησης να διαπραγματευθεί με τον πιο ευνοϊκό τρόπο με τις πιστώτριες χώρες μέσω Ελλήνων διοικητών των τότε πιστωτικών ιδρυμάτων απέβησαν άκαρπες κάτι το οποίο συνεπαγόταν την οικονομική και πολιτική υποτέλεια της Ελλάδας στην Ευρώπη. **«Πρώτα ο διευθυντής της Εθνικής Τράπεζας...αλλά χωρίς επιτυχίες»**

Βάσει των προσκομιζομένων στοιχείων, η αρχική ονομασία του ιθύνοντος, για τη διαχείριση της Ελληνικής οικονομικής ,οργανισμού ήταν Διεθνής Επιτροπή Ελέγχου. Η αντικατάστασή του από το όνομα Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος δεν αναιρούσε τον ηγετικό του ρόλο στα ελληνικά δεδομένα ούτε ανέτρεπε την υποδούλωση της Ελλάδας σε εξωτερικές Δυνάμεις οι οποίες επωφελούνται από τις δυσμενείς συγκυρίες και παρεμβαίνουν σε μείζονος σημασίας ζητήματα εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής. **«Ο όρος αυτός όζων δουλείας...ήταν στην πραγματικότητα»** Αν και η εποπτεία της Ελλάδας βέβαια από τις Ευρωπαϊκές δυνάμεις τεκμηριώνει για πολλοστή φορά την αδυναμία της χώρας να εξελιχθεί σε ένα εκσυγχρονισμένο κράτος με δυναμική παρουσία στα Βαλκάνια ,η κρίση του γράφοντος για την παρουσία του ΔΟΕ δεν είναι κατηγορηματικά αποδοκιμαστική. **«...είχε και ορισμένες ευνοϊκές ...στην ελληνική οικονομία»**

Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά, η ψήφιση σχετικού νόμου το 1898 (χρονολογία έναρξης της λειτουργίας του ΔΟΕ) περιελάμβανε διατάξεις που ευνοούσαν την αναβάθμιση της Ελληνικής οικονομίας. **«Ο νόμος ΒΦΙΘ...αξίας της δραχμής»** Έτσι επετεύχθη η νομισματική σταθερότητα με αποτέλεσμα την σταθεροποίηση του κρατικού προϋπολογισμού και το εθνικό νόμισμα απέκτησε σημαντική αξία, συντελώντας στον εκχρηματισμό της οικονομίας της χώρας. Επιπλέον, ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η συνεισφορά του ΔΟΕ σε ηθικό επίπεδο αφού ενίσχυσε την φερεγγυότητα του ελληνικού τρόπου , **« εμπεδώθηκε η Ελληνική πίστη...ακολούθησαν»** δημιουργώντας πρόσφορο έδαφος για δανειοληψία από τις Ευρωπαϊκές χώρες, στις κρίσιμες περιστάσεις που ακολούθησαν μετέπειτα.

Πράγματι η παρούσα πηγή τεκμηριώνει και διευρύνει την ιστορική αφήγηση αφού...σχολ βιβλίο(παραθέτουμε την ενότητα «Η Πτώχευση του 1893 και ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος» σελ 39-40)

ΘΕΜΑ Β2

Στα ακόλουθα αποσπάσματα αξιολογείται η παρουσία των προσφύγων στην πολιτιστική ζωή της χώρας, η οποία όπως προκύπτει από τα στοιχεία και των δύο μαρτυριών ήταν καθοριστική για την εξέλιξη των Ελλήνων σε όλες τις εκφάνσεις του ιδιωτικού και δημόσιου βίου.

Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο παράθεμα επισημαίνεται η συμβολή των ξεριζωμένων στη μουσική αφού με την έλευσή τους διαμορφώθηκε ένας νέος μουσικός τύπος το ρεμπέτικο το οποίο ξεκίνησε στη Σύρο, όπου μαθήτευσε ο Μάρκος Βαμβακάρης. Η ρεμπέτικη μουσική ήταν το νέο καλλιτεχνικό είδος που μεταγενέστερα παγιώθηκε και εξέφρασε τους πόνους και τα προβλήματα του απλού ανθρώπου. **«Συνήθως παραπέμπουμε...Μάρκος Βαμβακάρης»**

Την άποψη για την ιδιαίτερα σημαντική συνδρομή των προσφύγων στην αναγέννηση της πνευματικής ζωής της Ελλάδας, επαληθεύει και το δεύτερο απόσπασμα. Ο γράφων μνημονεύει δύο κορυφαίους εκπροσώπους των γραμμάτων, το Στράτη Μυριβήλη που διέδωσε το αντιπολεμικό του πνεύμα με το έργο του «Η ζωή εν Τάφω» και το Φώτη Κόντογλου που στο έργο του συνδυάζει αναμνήσεις από τον ελληνικό κοσμοπολιτισμό του παρελθόντος, στοιχεία παράδοξα και πρωτογονικά αναμειγμένα με την μακροχρόνια ναυτική παράδοση.

Αποτιμώντας ο συγγραφέας την προσφορά των προσφύγων, διαπιστώνει ότι ο οικονομικά και πνευματικά εύρωστος ομογενής αυτός Ελληνισμός ολοκλήρωσε τη διαμόρφωσή του στο νέο τόπο εγκατάστασης του, στην Ελλάδα. **«παρατηρείται η συνεργασία...προς την οριστική του διαμόρφωση»** Η συνεργασία του και ενσωμάτωσή του με τους αυτόχθονες θα αποφέρει γόνιμους καρπούς που θα γίνουν αντιληπτοί με τη συσπείρωση του Ελληνισμού, στη σκέψη και στην από κοινού δράση για την ανάπτυξη της Ελλάδας.

Πράγματι τα παραθέματα τεκμηριώνουν και διευρύνουν την ιστορική αφήγηση αφού (παραθέτουμε την ενότητα του σχολικού βιβλίου «Ο πολιτισμός»

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2005
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων :

- Μεγάλη Ιδέα.
- πεδινοί.
- Πατριαρχική Επιτροπή (1918).

Μονάδες 15

β. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της **Στήλης Α** και δίπλα στον καθένα από αυτούς το γράμμα της **Στήλης Β** το οποίο προσδιορίζει τη χρονολογία που αντιστοιχεί στο γεγονός από τη **Στήλη Α** (περισεύει μια χρονολογία).

Στήλη Α	Στήλη Β
ΓΕΓΟΝΟΤΑ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΕΣ
1. Με τη συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή μεταξύ Ρωσίας και Οθωμανικής αυτοκρατορίας προστατεύθηκε και αναπτύχθηκε η δραστηριοποίηση των χριστιανικών-ελληνικών-πλοίων.	α. 1856 β. 1893
2. Ιδρύθηκε η Εθνική Τράπεζα (της Ελλάδας).	γ. 1880
3. Ολοκληρώθηκε το έργο της διάνοιξης της διώρυγας της Κορίνθου.	δ. 1774 ε. 1841
4. Εφαρμόστηκαν οι συνταγματικές ρυθμίσεις του Τανζιμάτ που έδιναν διευρυμένα δικαιώματα στους χριστιανούς της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.	

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Α2

α. Ποια ήταν η εξέλιξη του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα μετά το τέλος των Βαλκανικών πολέμων και στη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου;

Μονάδες 12

β. Ποιος ήταν ο προσανατολισμός και ποιες οι θέσεις του ραλλικού κόμματος;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Χρησιμοποιώντας τα στοιχεία που δίνονται στον παρακάτω πίνακα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να δικαιολογήσετε την αύξηση της έκτασης και του πληθυσμού της Ελλάδας, αναφέροντας τα ιστορικά γεγονότα τα οποία οδήγησαν στην αύξηση αυτή. Ως αφετηρία θεωρείται το έτος 1838.

ΠΙΝΑΚΑΣ

**Εξέλιξη της έκτασης
και του πληθυσμού της Ελλάδας
(1838- 1920)**

ΕΤΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ (σε τετρ. χλμ.)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1838	47.516	752.000
1871	50.211	1.480.000
1881	63.606	2.004.000
1914	120.000	4.818.000
1920	150.833	5.531.000

Μονάδες 24

ΘΕΜΑ Β2

Με βάση το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στην κρίση που ξέσπασε στις σχέσεις ετεροχθόνων και αυτοχθόνων από τον Ιανουάριο του 1844 και να παρουσιάσετε την επιχειρηματολογία με την οποία η κάθε πλευρά στηρίζει τη θέση της.

Η αντιπαράθεση αυτοχθονιστών και ετεροχθονιστών πληρεξουσίων στην Εθνοσυνέλευση, 1843-44.

Ο Ιωάννης Μακρυγιάννης (πληρεξούσιος Αθηνών, αυτοχθονιστής) υποστήριξε τον αποκλεισμό των ετεροχθόνων από τις δημόσιες θέσεις: «Από τον πατριωτισμό μας εσαπίσαμεν το σπίτι μας φθάνει πλέον ο πατριωτισμός. Ας αγκαλιάσωμεν τον βασιλέα μας να φκιάσωμεν το σπίτι μας. Αυτοί [οι ετερόχθονες] εκάθησαν τόσα χρόνια και έτρωγαν ψωμί και έφεραν την πατρίδα μας άνω-κάτω. Ας καθίσωμεν τώρα και ημείς να φάγωμεν ψωμί».

Ο Ευστάθιος Σίμος (πληρεξούσιος Ηπειρωτών, ετεροχθονιστής): «Εν μόνον ήτο το βέβαιον, ότι ολίγον ή πολύ, μικρόν ή μέγα μέρος της από αίματα πλημμυρούσης [ελληνικής] γης ήθελεν μείνει ελεύθερον· αυτό το μέρος έπρεπε να είναι η κοινή πατρίς όλων των επαναστησάντων Ελλήνων, όλων των κατοίκων των επαρχιών εκείνων όσοι εις τον πόλεμον ηγωνίσθησαν, εθυσιάσθησαν, έπαθον, κατεστράφησαν... Ήτο ένωσις ειλικρινής, ήτο ένωσις αδελφική... Ποίος ήθελεν ειπεί ό,τι άλλο παρά κοινή ήθελεν είσθαι η μέλλουσα τύχη των ηνωμένων εκείνων λαών, των αδιαίρετων εκείνων επαρχιών;»

Ι. Δημάκης, Η Πολιτειακή Μεταβολή του 1843 και το Ζήτημα των Αυτόχθονων και Ετερόχθονων.

Μονάδες 26

ΟΛΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δε θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοτυπιών αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τη φωτοτυπία.
3. Να απαντήσετε σε όλα τα ζητούμενα.
4. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες.
5. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοτυπιών.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

(ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α.

- Μεγάλη Ιδέα : σχολ. βιβλ. σελ. 17-18, 48, 50

Η πρόοδος του εκτός των εθνικών συνόρων ελληνισμού ταλάνιζε το μικρό βασίλειο στην αυγή της ανεξαρτησίας του. Ενίσχυε την ιδέα ότι το υπάρχον κράτος δεν ήταν παρά μία ημιτελής κατασκευή, τα θεμέλια απλώς για κάτι μεγαλύτερο. Η «Μεγάλη Ιδέα» που εκπορεύθηκε απ' αυτήν την αντίληψη, δημιουργούσε προσδοκίες για ολοκλήρωση του εθνικού οράματος, που προϋπέθετε σημαντική διεύρυνση των συνόρων. Η έντονη παρουσία της εθνικής αυτής ιδεολογίας είχε επιπτώσεις στον πολιτικό και οικονομικό χώρο, ιδιαίτερα σε εποχές που τα προβλήματα έμοιαζαν με ανοικτές πληγές, στην περίπτωση της Κρήτης ή, αργότερα, της Μακεδονίας. Οι ελληνικές κυβερνήσεις δεν είχαν στραμμένο το ενδιαφέρον τους, μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, αποκλειστικά στα εσωτερικά ζητήματα, στην οικονομική ανόρθωση και τη γεφύρωση του χάσματος με τη Δύση. Όλα αυτά συνυφαίνονταν με το εθνικό όραμα, μεγαλώνοντας το κόστος των προσπαθειών και καθιστώντας συχνά τις οικονομικές πρωτοβουλίες έρμαια των εθνικών κρίσεων. Επιπλέον Η Μεγάλη Ιδέα στον ιδεολογικό τομέα εμπόδιζε την ανάπτυξη και διάδοση ιδεολογιών με κοινωνικό και ταξικό περιεχόμενο. Όσον αφορά τώρα την περίοδο 1910 – 1933 και στο πλαίσιο της πολιτικής αντίληψης του «βενιζελισμού» η Μεγάλη Ιδέα και οι προϋποθέσεις της – ο εκσυγχρονισμός του κράτους – αποτέλεσαν ισχυρά ιδεολογικά, πολιτικά και οικονομικά ερείσματα για τη διεκδίκηση της Μεγάλης Ελλάδας με πιθανότητες επιτυχίας.

- Πεδινοί : σχολ. βιβλ. σελ. 79

Μία από τις δύο μεγάλες πολιτικές παρατάξεις που συγκροτήθηκαν μέσα στην Εθνοσυνέλευση του 1862 (η άλλη ήταν οι ορεινοί). Οι πεδινοί είχαν ως ηγέτη το Δημήτριο Βούλγαρη, ο οποίος υπονόμευε τους κοινοβουλευτικούς θεσμούς. Με παρεμβάσεις στο στρατό επιχείρησε τη δημιουργία σώματος «πραιτωριανών» για να εξασφαλίσει την παραμονή του στην εξουσία. Ο Βούλγαρης έβρισκε οπαδούς ανάμεσα σ' εκείνους που είχαν διοριστεί παράνομα στο στρατό ή στο δημόσιο, και φοβούνταν μη χάσουν τη θέση τους σε περίπτωση επικράτησης συνθηκών κοινοβουλευτικής νομιμότητας, σε ανέργους πτυχιούχους και στους μικροκαλλιεργητές. Ο λαός συμμετείχε ενεργά στη συγκρότηση αυτής της παράταξης.

- Πατριαρχική Επιτροπή (1918): σχολ. βιβλ. σελ. 145

Συστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη τον Οκτώβριο του 1918 με σκοπό την οργάνωση του επαναπατρισμού των εκτοπισμένων εξαιτίας του 1^{ου} διωγμού Ελλήνων, με τη βοήθεια του Πατριαρχείου και της ελληνικής κυβέρνησης.

- β.**
- 1 - δ σχολ. βιβλ. σελ. 22
 - 2 - ε σχολ. βιβλ. σελ. 29
 - 3 - β σχολ. βιβλ. σελ. 35
 - 4 - α σχολ. βιβλ. σελ. 41

ΘΕΜΑ Α2

- α.** σχολ. βιβλ. σελ. 48-49. Ενότητα 2. Τα πρώτα βήματα του εργατικού κινήματος .

Γράφουμε μια μικρή εισαγωγική πρόταση: Στο 19^ο αι. το εργατικό κίνημα στην Ελλάδα δεν ήταν ιδιαίτερα ανεπτυγμένο.

Προσθέτουμε το απόσπασμα από το σχολικό βιβλίο: «Η κατάσταση αυτή κράτησε ... Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος.»

- β.** σχολ. βιβλ. σελ. 94. Ενότητα 2. Τα αντιβενιζελικά κόμματα.

Γράφουμε μια μικρή εισαγωγική πρόταση: Το ραλλικό κόμμα συγκαταλέγεται στα αντιβενιζελικά κόμματα.

Προσθέτουμε από το σχολικό βιβλίο την 1^η και τη 2^η παράγραφο: «Ως αντιβενιζελικά θεωρούνταν ... δεν είχε κάποιο συγκροτημένο πρόγραμμα για την οικονομική ανάπτυξη.»

Σημείωση: Γράφουμε και την πρώτη παράγραφο που αναφέρεται σε όλα τα αντιβενιζελικά, άρα και στο ραλλικό.

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Στον παρατιθέμενο πίνακα παρουσιάζεται η εξέλιξη της έκτασης και του πληθυσμού της Ελλάδας στο 19^ο και ως τις αρχές του 20ού αι. και συγκεκριμένα στο χρονικό διάστημα 1838 – 1920.

Σχολ. βιβλ. σελ. 13: Το 1838 τα βόρεια σύνορα της Ελλάδας έφταναν στη γραμμή Αμβρακικού – Παγασητικού. Από τα νησιά του Αιγαίου στην Ελλάδα ανήκαν μόνο οι Βόρειες Σποράδες και οι Κυκλάδες. Ο κορμός της χώρας ήταν η Ρούμελη και ο Μοριάς όμως στα επαναστατικά χρόνια. Το 1864 προστέθηκαν τα Ιόνια νησιά.

Πίνακας: Έτσι, όπως προκύπτει και από τον πίνακα τα σύνορα της Ελλάδας διευρύνονται κατά 5% ενώ ο πληθυσμός σχεδόν διπλασιάστηκε.

Σχολ. βιβλ. σελ. 13: Το 1881 προστίθεται και η Θεσσαλία και έτσι τα βόρεια σύνορα άγγιξαν τον Όλυμπο και τη Μακεδονία.

Πίνακας: Η επέκταση αυτή αντικατοπτρίζεται και στον παρατιθέμενο πίνακα αφού από το 1871 ως το 1881 τα σύνορα επεκτείνονται κατά 25% ενώ ο πληθυσμός κατά 35%.

Πίνακας: Στην επόμενη περίοδο (1881 – 1914) τόσο η έκταση όσο και ο πληθυσμός διπλασιάζονται. Η αξιοσημείωτη αυτή μεταβολή οφείλεται στις προσαρτήσεις των Βαλκανικών πολέμων αλλά και στην εισροή των προσφύγων της περιόδου αυτής.

Σχολ. βιβλ σελ. 51: «Το κόστος των Βαλκανικών πολέμων ... γεωργική παραγωγή.»

Σχολ. βιβλ σελ. 139: «Οι πρώτοι Έλληνες που πέρασαν μαζικά ... επέμβαση της ελληνικής κυβέρνησης.»

Πίνακας: Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος οδηγεί σε νέα επέκταση των συνόρων της Ελλάδας. Όπως λοιπόν παρατηρείται στον πίνακα η χώρα, το 1920 έχει διευρυνθεί κατά 1/4 από την έκταση που είχε το 1914. Ο πληθυσμός της αντίστοιχα αυξήθηκε κατά 1/7. Η αύξηση του πληθυσμού οφείλεται βέβαια και στην είσοδο των προσφύγων αυτής της περιόδου.

Σχολ. βιβλ σελ. 98: «Η συνθήκη των Σεβρών ... απτή πραγματικότητα.»

Σχολ. βιβλ σελ. 141: «Οι ενέργειες των Τούρκων προκάλεσαν ... πολλές χιλιάδες.»

Σχολ. βιβλ σελ. 141-141: *Ολόκληρη η ενότητα 2. Αλλά προσφυγικά ρεύματα.*

Συμπερασματικά:

Σχολ. βιβλ σελ. 13: Την περίοδο λοιπόν που παρουσιάζεται στον πίνακα «Η πυκνότητα του πληθυσμού κυμαινόταν ... του τόπου και των ανθρώπων.»

Σχολ. βιβλ σελ. 15: «Παρ' όλα αυτά, ο πληθυσμός ... δυνατότητες της χώρας.»

Επίλογος: Βέβαια η αύξηση του πληθυσμού οφείλεται και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και στη μείωση της θνησιμότητας, φαινόμενα συνακόλουθα μιας μεταπολεμικής περιόδου. Οι επιδημίες υποχωρούν, ενώ τα επιτεύγματα της βιομηχανικής επανάστασης στον τομέα της υγείας είναι πια και για την Ελλάδα μια πραγματικότητα. Η διεύρυνση των συνόρων, πέρα από την προσάρτηση του αντίστοιχου πληθυσμού, δημιουργεί κάθε αυτή προοπτικές με καλύτερο παράδειγμα τους βαλκανικούς πολέμους.

ΘΕΜΑ Β2

Η παρατιθέμενη πηγή αντικατοπτρίζει την κρίση που ξέσπασε στις σχέσεις των Ελλήνων αυτοχθόνων και ετεροχθόνων στην Εθνοσυνέλευση του 1843-1844. Περιέχονται μάλιστα δύο αποσπάσματα που είναι άμεσες πηγές, αφού περιέχουν αυτούσια τα λόγια δύο εκπροσώπων των αντίπαλων παρατάξεων.

Σχολ. βιβλ σελ. 133-135: «Οι προσπάθειες αποκατάστασης ... να αποδεχθούν αυτές τις ρυθμίσεις.»

Στοιχεία από την πηγή: Όσον αφορά παράθεμα λοιπόν, στην πρώτη παράγραφο, αποτυπώνεται η άποψη των αυτοχθονιστών. Ο εκπρόσωπός τους, Ιωάννης Μακρυγιάννης, υποστηρίζει τον αποκλεισμό των ετεροχθόνων από τις δημόσιες θέσεις. Στα λόγια του, που παρατίθενται αυτούσια, διαφαίνεται η αγανάκτησή του. Με έντονο ύφος θεωρεί ότι τελικά ο υπερβολικός πατριωτισμός, έβλαψε την Ελλάδα («Από τον πατριωτισμό μας ... πλέον ο πατριωτισμός.») Έκδηλη είναι η ειρωνική διάθεση αφού μάλλον στηλιτεύει την υπερευαισθησία που επέδειξε το ελληνικό κράτος για τους ετερόχθονες. Προτρέπει λοιπόν τη συσπείρωση των

αυτοχθόνων με πυρήνα μάλιστα το βασιλιά Όθωνα («Ας αγκαλιάσωμεν το βασιλέα μας να φκιάσωμεν το σπίτι μας.») Στη συνέχεια κατηγορεί τους ετερόχθονες για αχαριστία υπονοώντας ότι οι ετερόχθονες χωρίς να αγωνιστούν για την πατρίδα, απολαμβάνουν τα προνόμια του ελεύθερου κράτους καταλαμβάνοντας μάλιστα θέσεις εργασίας («Αυτοί ... άνω-κάτω.»). Ζητά λοιπόν απροκάλυπτα δικαίωση εννοώντας ότι το κράτος πρέπει να ανταποδώσει, ηθικά και υλικά, σε όσους πολέμησαν για την ελευθερία («Ας καθίσωμεν τώρα και ημείς να φάγωμεν ψωμί.»).

Στη δεύτερη παράγραφο της πηγής παρατίθεται η άποψη ενός εκπροσώπου των ετεροχθονιστών. Αυτός λοιπόν από την πλευρά του, με έντονη συναισθηματική φόρτιση, σημειώνει ότι δεν πρέπει να γίνεται καμία διάκριση και ότι όλοι οι Έλληνες πρέπει να καρπώνονται ισότιμα τα αγαθά του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. Πιο συγκεκριμένα υποστηρίζει ότι ούτως ή άλλως ένα μόνο τμήμα της ελληνικής επικράτειας θα απελευθερωνόταν. Δεν θα μπορούσε δηλ. αυτομάτως να απελευθερωθεί όλα τα ελληνικά εδάφη. Αυτό λοιπόν το μέρος, αντιτείνει, πρέπει να αποτελέσει εστία για όλους τους παθόντες Έλληνες. Είναι χαρακτηριστικό ότι παραθέτει με ασύνδετο σχήμα 4 ρήματα που εκφράζουν τα πάθη των Ελλήνων («ηγωνίσθησαν, εθυσιάσθησαν, έπαθον, κατεστράφησαν»). Επισημαίνει τα ανιδιοτελή κίνητρα όλων των συμμετεχόντων στην Επανάσταση αλλά και την κοινή τύχη όλων, ασχέτου προέλευσης («Ήτο ένωσις ... εκείνων επαρχιών.»).

Επιλογικά

Σχολ. βιβλ σελ.135: «Το θέμα των δικαιωμάτων ... μικρό νεοσύστατο κράτος.»)

Και στα δύο παραπάνω θέμα (B1 και B2) καθώς γράφουμε το μάθημα από το σχολικό βιβλίο, στα σημεία που αυτό τεκμηριώνεται ή και εμπλουτίζεται από τις πηγές, παραπέμπουμε σε αυτές.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ (ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2005)

A. Μετάφραση

Η σωστή αντιμετώπιση των προκαταλήψεων είναι για τους γονείς μια μεγάλη πρόκληση – γιατί ποιος δεν θέλει να τα παιδιά του να διακρίνονται από ανεκτικότητα; «Οι προκαταλήψεις δεν αποφεύγονται», λέει μια ειδική από το Βερολίνο. «Είναι σημαντικό να αποδεχτούμε ότι όλοι μας έχουμε προκαταλήψεις.».

Οι προκαταλήψεις βοηθούν ώστε τα παιδιά να καταλάβουν που ανήκουν: σε ποια παρέα, σε ποια κοινωνική ομάδα, στους πιο αγαπητούς της τάξης ή στους μοναχικούς.

Όλα στον κόσμο μας τα χωρίζουμε σε καλό και κακό, σε σωστό και λάθος, σε όσα μας αρέσουν και όσα όχι. Γενικεύουμε και κατηγοριοποιούμε, έχοντας όμως ως κριτήριο για τις πράξεις και τις σκέψεις μας τα δικά μας μέτρα και σταθμά ή τα αυτά σημαντικών προσώπων.

Όποιος πιστεύει ότι δεν έχει προκαταλήψεις υπόκειται σε μια πλάνη. «Δεν υπάρχουν άνθρωποι χωρίς προκαταλήψεις», λέει η ερευνήτρια Susanne Ulrich. Το να το διδάξουμε αυτό στα παιδιά είναι η αρχή για μια πραγματική ανατροφή με στόχο την ανεκτικότητα».

Στις ΗΠΑ, όπου εδώ και δεκαετίες συμβιώνουν άνθρωποι διαφορετικής προέλευσης και χρώματος, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν με δραστικό τρόπο να ενημερωθούν γι' αυτό. Στο μουσείο της ανεκτικότητας στο Λος Άντζελες υπάρχουν δύο εισοδοί.: «Για άτομα με προκαταλήψεις» γράφει πάνω από τη μία είσοδο, «Για άτομα χωρίς προκαταλήψεις» πάνω από την άλλη. Μέσα στο μουσείο μπαίνει κανείς μόνο όποιος επιλέξει την είσοδο της ανεκτικότητας. Αν ανοίξει κανείς την άλλη, θα βρεθεί μπροστά σε ένα τοίχο.

B.1.

- a. Titel: Toleranzerziehung
Untertitel: Ein Weg fuer die Verringerung von Vorurteilen
- b. Die Grundlage fuer unser Denken und Handeln ist nach dem Text die personlichen Richtlinien oder die von bedeutenden Menschen.
- c. Nach dem Text beginnt die wirkliche Toleranzerziehung in dem man einerseits begreift dass es Menschen ohne Vorurteile nicht gibt und andererseits das auch den Kindern zu verstehen gibt.

B.2.

- a. Mit Hilfe von Vorurteilen finden die Kinder heraus, wo sie hingehören: zu welcher Clique, zu welcher sozialen Gruppe, zu den Klassenlieblingen oder zu den Einzelgängern.
- b. Die Welt wird von uns allen, in gut und böse, richtig und falsch, in das was wir mögen und was nicht, eingeteilt.
- c. Wirkliche Toleranzernziehung beginnt in dem man das Kindern beibringt.

Γ. Titel: Beruf und Zukunft

Berufswahl bedeutet im Grunde Entscheidung fuer die Art und Weise unseres Lebens. Deshalb hoffe ich dass in der Zukunft, auch nach zwanzig Jahren, mein Beruf psychische und geistige Vollkommenheit gewahren kann. Natuerlich muss der Beruf auch die materiellen Beduerfnisse decken, aber ich kann mir nicht vorstellen, dass ich meine Taetigkeit nur zu einem blossen Mittel zum Geldverdienen betrachten werde.

Meine Ansprueche betragen:

- Erwerb des Lebensunterhaltes, finanzielle Unabhængigkeit.
- Neigungen und Wuensche in Einklang bringen
- Produktivitaet, Ergiebigkeit hervorbringen
- Kenntnisse bereichern
- Schoepferische Kraft leisten
- Neue Beziehungen zu Mitmenschen, Freundenskreis erweitern
- Verringerung vom Stress des Alltags

Auch wenn es heutzutage sehr grosse finanzielle Schwierigkeiten gibt, muss das Berufsethos nicht vergehen, denn beeinflusst wird nicht nur der Mensch und der Beruf aber auch den Wohlstand der ganzen Gesellschaft.

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2007
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- Λαϊκό Κόμμα.
- Στρατιωτικός Σύνδεσμος.
- Φροντιστήριο της Τραπεζούντας.

Μονάδες 15

β. *Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.*

1. Το Εθνικόν Κομιτάτον, υπό τον Επαμεινώνδα Δεληγιώργη, υποστήριξε την ανάπτυξη του κοινοβουλευτισμού, τον εκσυγχρονισμό της χώρας, την οικονομική ανάπτυξη, τις μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση και στον στρατό και την πολιτισμική εξάπλωση στην Οθωμανική αυτοκρατορία.
2. Κατά το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα η κεντρική οργάνωση ενός κόμματος είχε τη δυνατότητα να αρνηθεί στους βουλευτές την εκπλήρωση επιθυμιών.
3. Ευθύς μετά την έκρηξη των Βαλκανικών πολέμων (Οκτώβριος 1912) οι πύλες του ελληνικού Κοινοβουλίου άνοιξαν για τους Κρήτες βουλευτές, που έγιναν δεκτοί με εκδηλώσεις απερίγραπτου πατριωτικού ενθουσιασμού.
4. Μετά τη διάλυση της ΕΑΠ, το 1930, τα χρέη των αγροτών προσφύγων ανέλαβε να εισπράξει η Εθνική Τράπεζα.

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Α2

α. Ποια ήταν η αφορμή και ποιος ο σκοπός της ίδρυσης της Τράπεζας της Ελλάδος το 1927 και πώς η λειτουργία της οδήγησε τη χώρα σε περίοδο ανάκαμψης και ευφορίας;

- β. Ποιες παροχές περιελάμβανε η περίθαλψη των 450.000 προσφύγων της περιόδου 1914 - 1921, σύμφωνα με τα στοιχεία των υπηρεσιών του Υπουργείου Περιθάλψεως;

Μονάδες 12

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από την ακόλουθη επιστολή του Ελευθερίου Βενιζέλου προς τον Τούρκο πρωθυπουργό Ισμέτ Πασά (30/8/1928) και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να παρουσιάσετε τις προθέσεις του Έλληνα πρωθυπουργού σχετικά με τη διευθέτηση των διαφορών Ελλάδας-Τουρκίας, καθώς και την αποκατάσταση των φιλικών σχέσεων με την υπογραφή της συμφωνίας της Άγκυρας του 1930.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Καθ' ἦν στιγμὴν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μοῦ ἀναθέτει μέ μεγάλην πλειοψηφίαν τὴν διακυβέρνησίν του διὰ μίαν περίοδον τεσσάρων ἐτῶν, ὀφείλω νὰ σᾶς διαβεβαιώσω περὶ τῆς ζωηρᾶς ἐπιθυμίας μου νὰ συντελέσω εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν μας, ἡ ὁποία θὰ τοὺς ἐξησφάλιζε στενὴν φιλίαν, ἐπιβεβαιουμένην δι' ἑνὸς συμφώνου φιλίας, μὴ ἐπιθέσεως καὶ διαιτησίας, περιεχομένου ὅσον τό δυνατόν εὐρύτερου. Ἔχω πλήρη συνείδησιν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Τουρκία δέν ἔχει βλέψεις ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν μας καὶ μοί ἐδόθη χιλίας φορᾶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προεκλογικῆς περιόδου ἢ εὐκαιρία νὰ δηλώσω δημοσίᾳ ὅτι ἡ Ἑλλάς οὐδεμίαν ἔχει βλέψιν ἐπὶ τῶν τουρκικῶν ἐδαφῶν, ἀποδεχομένη τὰς Συνθήκας τῆς Εἰρήνης εἰλικρινῶς καὶ ἀνεπιφυλάκτως. Δέν δύναμαι λοιπόν νὰ ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ ρύθμισις τῶν σχέσεών μας, ὡς τὴν ἀντιλαμβάνομαι, ἀνταποκρίνεται ἐπίσης εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Ἐξοχότητός Σας. Διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῆς κοινῆς αὐτῆς ἐπιθυμίας οὐδέν ἐμπόδιον ὑφίσταται ἐκτός τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν, τὰ ὁποία προέκυψαν ἀπὸ τὴν σύμβασιν περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν καὶ τὰς παρακολούθους συμφωνίας».

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΕ΄ (Αθήνα 1978), σελ. 354.

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να επισημάνετε τα στοιχεία που υποδηλώνουν τον συντηρητικό χαρακτήρα του συντάγματος του 1899 της Κρητικής Πολιτείας και να εξηγήσετε πώς ο χαρακτήρας αυτός συνετέλεσε στην απαρχή της εμφάνισης των πρώτων νεφών στις σχέσεις Υπατου Αρμοστή και Ελευθερίου Βενιζέλου.

Μονάδες 25**ΚΕΙΜΕΝΟ**

«Σύμφωνα με μία θεωρία, τό σύνταγμα εἶχε συντηρητικό χαρακτήρα ἐπειδή ὁ λαός τῆς Κρήτης — καί τά δεκαέξι μέλη τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς — πίστευε ὅτι μία ἐκτελεστική ἐξουσία μέ ἐνισχυμένες ἀρμοδιότητες καί ἀπαλλαγμένη ἀπό κοινοβουλευτικούς περιορισμούς καί ἐπεμβάσεις βραχυπρόθεσμα θά συνέβαλλε πιά ἀποτελεσματικά στήν ἐπίλυση τῶν πολιτικῶν προβλημάτων τοῦ νησιοῦ ... Οἱ συντάκτες τῆς τελικῆς μορφῆς τοῦ σχεδίου τοῦ συντάγματος δέν θεωροῦσαν ὀριστικό τό καθεστῶς τῆς αὐτονομίας, ἀφοῦ δέν ἱκανοποιοῦσε τίς ἐθνικές προσδοκίες τῶν Κρητῶν. Ἡ ἀρμοστεία ἀντιπροσώπευε γι' αὐτούς ἕνα σύντομο μεταβατικό στάδιο, τό προοίμιο τῆς ἔνωσης τῆς Κρήτης μέ τήν Ἑλλάδα. Μέ τήν ἀντίληψη αὐτή ὡς προϋπόθεση τῶν συνταγματικῶν τους ἐπιλογῶν, τά μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐνίσχυσαν τίς σχεδόν μοναρχικές ἐξουσίες τοῦ προσωρινοῦ ἡγέτη τῆς Κρήτης, γιά νά διευκολύνουν τή γρήγορη ἐπίλυση τῶν ἐσωτερικῶν προβλημάτων τοῦ τόπου τους καί νά ἀποκλείσουν τίς πιθανές τραγικές συνέπειες (ὅπως ἡ ἥττα τῆς Ἑλλάδας στόν πόλεμο τοῦ 1897) πού μποροῦσαν νά ἔχουν οἱ τυχόν ἐκτροπές τῶν ἐκλεγμένων ἐθνικῶν ἀντιπροσώπων ἀπό τά πλαίσια τῆς κοινοβουλευτικῆς δεοντολογίας».

Λ. Μακράκη, *Ελευθέριος Βενιζέλος, 1864-1910. Η διάπλαση ενός εθνικού ηγέτη*, (Αθήνα 1992), σσ. 382-383.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2007

ΙΣΤΟΡΙΑ

(ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α.

- **Λαϊκό Κόμμα:** σχολ. βιβλ. σελ. 93. ενότ. 3. «Τα αριστερά κόμματα»: Τα αριστερά κόμματα αρχικά ... υποστήριξη στους Φιλελεύθερους.»
- **Στρατιωτικός Σύνδεσμος:** σχολ. βιβλ. σελ. 86-88: «Το 1909 συντελείται ... πετύχει τις επιδιώξεις του.»
- **Φροντιστήριο της Τραπεζούντας:** σχολ. βιβλ. σελ. 248: «Η οικονομική άνθηση ... εθνικής τους συνείδησης.»

β.

1. Σωστό (σχολ. βιβλ. σελ. 77)
2. Λάθος (σχολ. βιβλ. σελ. 84)
3. Λάθος (σχολ. βιβλ. σελ. 219)
4. Λάθος (σχολ. βιβλ. σελ. 157)

ΘΕΜΑ Α2

α. σχολ. βιβλ. σελ. 53, ολόκληρη η ενότητα 8. «Η Τράπεζα της Ελλάδος»

β. σχολ. βιβλ. σελ. 141-142, «Μολονότι η Ελλάδα ... προηγούμενης εγκατάστασης.»

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Στην παρατιθέμενη πηγή παρουσιάζονται από το Βενιζέλο οι στόχοι του αναφορικά με την ελληνοτουρκική προσέγγιση όπως αυτή αρχίζει να διαμορφώνεται μετά τη νίκη των Φιλελευθέρων στις εκλογές του 1928. Η πηγή είναι άμεση και πρωτογενής αφού πρόκειται για απόσπασμα από την επιστολή του Ε. Βενιζέλου προς τον Τούρκο πρωθυπουργό Ισμέτ Ινονού, επιστολή που απέστειλε ο Βενιζέλος στις 30.08.1928, άρα μετά τη νίκη του στις εκλογές.

Πληροφορίες από την πηγή:

- Αρχικά τονίζεται ότι η νέα κυβέρνηση κέρδισε τις εκλογές και μάλιστα με μεγάλη πλειοψηφία και άρα ότι έχει μεγάλο λαϊκό έρεισμα.
- Στη συνέχεια επισημαίνονται οι προθέσεις του Βενιζέλου που μάλιστα χαρακτηρίζονται ως ζωηρή επιθυμία όχι μόνο για μια θεωρητική προσέγγιση Ελλάδας – Τουρκίας, αλλά και για την επισφράγιση αυτής της προσέγγισης με μια γραπτή συμφωνία που θα θεσμοθετεί επίσημα τη φιλία, την ειρήνη και τη συνεργασία των δύο χωρών.
- Γίνεται λόγος ιδιαίτερα για τα εδαφικά θέματα και ο Βενιζέλος υπενθυμίζει ότι και οι δύο πλευρές δεν έχουν επεκτατικές βλέψεις, και αυτό επικυρώθηκε με τη Συνθήκη της Λοζάνης το 1923.
- Το μόνο εμπόδιο που διακρίνει ο Βενιζέλος αφορά τις εκκρεμότητες που προέκυψαν από τη Σύμβαση της Ανταλλαγής (30 Ιανουαρίου 1923), εκκρεμότητες που όμως μπορούν να διευθετηθούν εφόσον αυτό είναι κοινή επιθυμία των δύο χωρών.

Σχολικό Βιβλίο: σελ. 161, ενότητα 2. Η ελληνοτουρκική προσέγγιση: «Μετά την υπογραφή ... στο έδαφος του άλλου κράτους.».

Παραπομπές στα σημεία που η πηγή επιβεβαιώνει την ιστορική αφήγηση:

- ... που κράτησαν δύο χρόνια. Φαίνεται λοιπόν από την πηγή ότι αμέσως μετά τη νίκη του στις εκλογές ο Βενιζέλος με επιστολή στον Τούρκο πρωθυπουργό Ισμέτ Ινονού, ξεκινά την επίσημη δρομολόγηση αυτών των διαπραγματεύσεων.
- ... του εδαφικού καθεστώτος μεταξύ των δύο χωρών («Έχω πλήρη συνείδησιν ... ανεπιφυλάκτως.»).
- ... η έντονα αρνητική στάση των προσφύγων. Φαίνεται ότι ο Βενιζέλος το υπονοεί αυτό στην τελευταία περίοδο της πηγής : «Δια την πραγματοποίησιν ... παρακολούθους συμφωνίας.».
- ... οικονομικών υποχρεώσεων μεταξύ των δύο χωρών. Έτσι λοιπόν ότι με τη Συμφωνία της Άγκυρας ο Βενιζέλος διευθέτησε τις οικονομικές διαφορές με την Τουρκία u945 αλλά εις βάρος των προσφύγων
- ... και διαιτησίας, σύμφωνο που εκφράζει ακόμα και με τον τίτλο του έναν από τους στόχους του Βενιζέλου («...επιβεβαιουμένην δι' ενός συμφώνου φιλίας, μη επιθέσεως και διαιτησίας.»).

ΘΕΜΑ Β2

Στο κείμενο που παρατίθεται ο συγγραφέας αναφέρεται στο συντηρητικό χαρακτήρα του συντάγματος του 1899 της Κρητικής Πολιτείας. Η πηγή είναι έμμεση και δευτερογενής.

Πληροφορίες από την πηγή:

Στοιχεία που υποδηλώνουν το συντηρητικό χαρακτήρα:

- Ενισχυμένες αρμοδιότητες εκτελεστικής εξουσίας
- Απουσία κοινοβουλευτικών περιορισμών
- Ενίσχυση μοναρχικών εξουσιών του Ύπατου Αρμοστή

Λόγοι που οδήγησαν στο συντηρητικό αυτό χαρακτήρα:

- Γρήγορη και αποτελεσματική η επίλυση πολιτικών προβλημάτων της Κρήτης
- Πρόληψη ενδεχόμενων εκτροπών των αιρετών Κρητικών αντιπροσώπων από την κοινοβουλευτική δεοντολογία

Σχολικό Βιβλίο: σελ. 208, ενότητα 3. «Τα πρώτα νέφη»

Παραπομπές στα σημεία που η πηγή επιβεβαιώνει την ιστορική αφήγηση:

- ...ήταν υπερβολικά συντηρητικό, όπως επιβεβαιώνεται από τις πληροφορίες ολόκληρης της πηγής.
- ...υπερεξουσίες (εκτελεστική εξουσία απαλλαγμένη από ...επεμβάσεις»)
- ...δεσποτική συμπεριφορά. Εδώ βέβαια διακρίνεται η διαφορά με την οποία η κάθε πλευρά ερμήνευε τις υπερεξουσίες του Αρμοστή. Ο Πρίγκιπας Γεώργιος τις εκμεταλλευόταν ενώ όπως αναφέρεται στο παράθεμα: «Η αρμοστεία αντιπροσώπευε ...με την Ελλάδα.».
- ...στήριζαν με ενθουσιασμό τον Πρίγκιπα, και αυτό φαίνεται από την ενίσχυση των εξουσιών μέσω του Συντάγματος όπως δηλώνεται και στην πηγή ...

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- Ορεινοί.
- Ηνωμένη Αντιπολίτευση.
- Φεντερασιόν.

Μονάδες 15

β. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Με το σύνταγμα του 1844 κατοχυρωνόταν, με ελάχιστους περιορισμούς, το δικαίωμα της καθολικής ψηφοφορίας για άνδρες και γυναίκες.
2. Η αρχή της δεδηλωμένης θεσμοθετήθηκε το 1881.
3. Ο εξορθολογισμός της διοίκησης, κυρίως με τον καθορισμό των προσόντων των δημοσίων υπαλλήλων, ώστε να περιοριστεί η ευνοιοκρατία ήταν προγραμματικός στόχος του τρικουπικού κόμματος.
4. Λίγους μήνες πριν από την κατάρρευση του Ελληνικού Μετώπου στη Μικρά Ασία, η Κυβέρνηση προέβη σε ένα πρωτότυπο εσωτερικό αναγκαστικό δάνειο, με διχοτόμηση του χαρτονομίσματος.

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Α2

α. Τι προέβλεπε η Σύμβαση της Λοζάνης (30 Ιανουαρίου 1923) για την ανταλλαγή των πληθυσμών και τι για τους ανταλλάξιμους;

Μονάδες 15

β. Ποιες ήταν οι επιπτώσεις από την άφιξη των προσφύγων στην Ελλάδα (1922) στον τομέα της αγροτικής παραγωγής;

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από το ακόλουθο απόσπασμα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να παρουσιάσετε τα χαρακτηριστικά και τις επιδιώξεις του κινήματος, που εκδηλώθηκε στο Γουδί στις 15 Αυγούστου 1909 με οργανωτικό φορέα το Στρατιωτικό Σύνδεσμο, καθώς επίσης να δώσετε και το γενικότερο περίγραμμα των επόμενων πρωτοβουλιών του Στρατιωτικού Συνδέσμου μέχρι τη διάλυσή του.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τη νύχτα της 14ης προς τη 15η Αυγούστου 1909 συγκεντρώθηκαν στους πρόποδες του Ύμηττου, στους στρατώνες του Γουδί, 250 αξιωματικοί και 2.000 περίπου όπλιτες, κατά τον Άλ. Μαζαράκη, ή 449 αξιωματικοί και 2.546 όπλιτες, κατά τον Άσπρέα, καθώς και μερικοί χωροφύλακες και πολίτες και διακήρυξαν, χωρίς ιδιαίτερη μαχητικότητα, την αντίθεσή τους προς την κυβέρνηση, υποστηρίζοντας το πρόγραμμα του «Στρατιωτικού Συνδέσμου», που τους είχε καλέσει να συμπαρασταθούν στους στόχους του.

Το πρόγραμμα αυτό, διατυπωμένο σε ήπιο τόνο για «επαναστατική» προκήρυξη, εξέφραζε γενικές εϋχές για τη βελτίωση των ενόπλων δυνάμεων, της διοικήσεως και της παιδείας, καθώς και την κατάργηση «της άπαισίας συναλλαγής» –εϋχές που άσφαλως έβρισκαν σύμφωνο το σύνολο των Ελλήνων. Απαριθμούσε επίσης με σαφήνεια ποιές ριζοσπαστικές ενέργειες δέν επρόκειτο να επιχειρηθούν από το «Σύνδεσμο»: 1) Την κατάργηση της δυναστείας ή την αντικατάσταση του βασιλιά, 2) την εγκαθίδρυση στρατοκρατίας ή την αλλαγή του συντάγματος, 3) την κατάργηση της κυβερνήσεως, 4) την αύξηση ή την απομάκρυνση στελεχών του στρατού ή του ναυτικού. [...]

Το πρωί της 15^{ης} Αυγούστου ο λαός της πρωτεύουσας, άφυπνιζόταν με έκπληξη από την άναγγελία του κινήματος. Ακόμη και τὰ ανάκτορα και ή πολιτική ήγεσία της χώρας δέν είχαν προβλέψει τόσο ριζική ενέργεια από τους στρατιωτικούς. Πολλοί άναρωτήθηκαν τη στιγμή εκείνη για την ταυτότητα του «Στρατιωτικού Συνδέσμου» και τους πραγματικούς στόχους της ήγεσίας του. Οί περισσότεροι προτίμησαν να περιμένουν την έκβαση της άναμετρήσεως των κινήματιών με την έξουσία πρὶν πάρουν θέση.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΔ΄ (Αθήνα 1977), σελ. 258 -259.

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω απόσπασμα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να παρουσιάσετε την αναπτυξιακή υποδομή της Ελλάδας του Μεσοπολέμου (1919 -1939) και να καταγράψετε τις σπουδαιότερες υλικοτεχνικές καινοτομίες που πραγματοποιήθηκαν.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οι μεγάλες επενδύσεις

Η ανάπτυξη των δομών της εγχώριας αγοράς, η οποία επιτελέστηκε στην Ελλάδα μετά το 1922 υπό την αιγίδα του κράτους, ήταν στο βάθος το κίνητρο που επέφερε στη χώρα μας τη συρροή με κάθε μορφή των ξένων κεφαλαίων. Η οικονομική σταθεροποίηση, που άρχισε από το 1924 στην Ελλάδα και κατέληξε στη νομισματική σταθεροποίηση του 1928 και στην εξυγίανση του πιστωτικού συστήματος, ήταν το κυριότερο επιχείρημα που έπεισε τους ξένους χρηματοδότες να τοποθετήσουν κεφάλαια στην Ελλάδα. Αυτό έγινε όχι μόνο με τη μορφή προσφυγικών δανείων, αλλά και με δάνεια που απέβλεπαν στη χρηματοδότηση δημόσιων έργων, αποξηραντικών, υδρευτικών ή ακόμη επέκταση του οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου. Τα δημόσια έργα ήταν ένας χώρος για επικερδείς τοποθετήσεις κεφαλαίου, αφού η οικονομική γενικά δραστηριότητα αναπτυσσόταν όσο το ισοζύγιο πληρωμών και τα δημοσιονομικά διατηρούνταν σε ισορροπία. Παράλληλα, η ανάπτυξη της αγοράς και η βελτίωση του κλίματος των επενδύσεων προσηύκυσαν στην Ελλάδα, από τα μέσα της δεκαετίας 1920-1930, και ξένα ιδιωτικά κεφάλαια, είτε σε απευθείας παραγωγικές επενδύσεις είτε για τη χρηματοδότηση ελληνικών ιδιωτικών επιχειρήσεων. [...] Στην άλλη κατηγορία δηλ. των άμεσων επενδύσεων, ανήκουν οι περιπτώσεις των ξένων εταιριών Πάουερ, Ούλεν, Φαουντέισιον κλπ. που εγκαταστάθηκαν κατά τα χρόνια αυτά στην Ελλάδα.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΕ' (Αθήνα 1978), σελ. 336.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν την 17:00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 2008**

ΘΕΜΑ 1^ο

A1

A.

- ΟΡΕΙΝΟΙ: σχολ. βιβλ. σελ. 77 : «Οι πεδινοί είχαν ως ηγέτη ... και στους μικροκαλλιεργητές.». Στην αρχή βέβαια πρέπει να αναφέρουμε και το ιστορικό πλαίσιο, ότι δηλ. οι ορεινοί είναι μία από τις δύο μεγάλες παρατάξεις που συγκροτήθηκαν στο πλαίσιο της Εθνοσυνέλευσης του 1862-64. Ακόμη μπορούμε στο τέλος να προσθέσουμε τη φράση από το σχολ. βιβλ.: «Ο λαός συμμετείχε ενεργά στη συγκρότηση αυτών των δύο παρατάξεων.».
- ΗΝΩΜΕΝΗ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ: σχολ. βιβλ. σελ. 210 : «Κάτω από τις συνθήκες αυτές ... αναμέτρηση με τον Πρίγκιπα.». Στην αρχή βέβαια, δηλώνουμε σύντομα ποιες είναι αυτές οι συνθήκες:

Η απόλυση του Βενιζέλου και η αδιάλλακτη πολιτική του πρίγκιπα Γεώργιου.

- ΦΕΝΤΕΡΑΣΙΟΝ: σχολ. βιβλ. σελ. 46: «Η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στην Ελλάδα, με τους Βαλκανικούς πολέμους, μιας πόλης ... εργατικής ιδεολογίας στη χώρα.».

B.

1. ΛΑΘΟΣ (ΣΧΟΛ. ΒΙΒΛ. ΣΕΛ. 72)
2. ΛΑΘΟΣ (ΣΧΟΛ. ΒΙΒΛ. ΣΕΛ. 79)
3. ΣΩΣΤΟ (ΣΧΟΛ. ΒΙΒΛ. ΣΕΛ. 80)
4. ΣΩΣΤΟ (ΣΧΟΛ. ΒΙΒΛ. ΣΕΛ. 50)

A2

A. σχολ. βιβλ. σελ. 149-151: «Στις 24 Ιουλίου 1923 ...κάποιων επίμαχων περιοχών.».

B. σχολ. βιβλ. σελ. 167-168: «Για ένα διάστημα η άφιξη ... ασχολίες στην πατρίδα τους.».

ΘΕΜΑ 2^ο

B1

σχολ. βιβλ. σελ. 86-88 : «Το 1909 συντελείται μια τομή ...επιτύχει τις επιδιώξεις του.»

Πληροφορίες από την πηγή:

- Ο αριθμός και η ιδιότητα των συμμετεχόντων (1^η παράγραφος)
- Ο ήπιος και διαλλακτικός χαρακτήρας κινήματος (1^η και 2^η παράγραφος)
- Τα αιτήματα του Συνδέσμου αφορούσαν το στρατό, τη διοίκηση, την παιδεία αλλά και την παλαιοκομματική συναλλαγή. (2^η παράγραφος)
- Διασαφηνίζεται τι δεν πρόκειται να θίξει ο Σύνδεσμος (5 τελευταίες γραμμές 2^{ης} παραγράφου)
- Το κίνημα χαρακτηρίζεται «ριζική ενέργεια» και μάλιστα αναπάντεχη. Ο λαός αντιμετώπισε το κίνημα με δυσπιστία. (τελευταία παράγραφος).

ΘΕΜΑ Β2

σχολ. βιβλ. σελ. 52-53 : Οι ενότητες 6 και 7. Αναφορές όμως μπορούν να γίνουν και στην ενότητα 8. «Η Τράπεζα Ελλάδος»

Πληροφορίες από την πηγή:

- Βασικό χαρακτηριστικό της περιόδου: οι ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα: αποτέλεσμα την νομισματικής σταθεροποίησης του 1928 (=έναρξη λειτουργίας Τράπεζας Ελλάδος).
- Χαρακτήρας ξένων επενδύσεων: προσφυγικά δάνεια, δημόσια και εγγειοβελτιωτικά έργα.
- Επενδύσεις ακόμη και από ιδιωτικές εταιρίες, άμεσα και έμμεσα.

Στα σημεία που η πηγή επιβεβαιώνει την ιστορική αφήγηση κάνουμε παραπομπές στην πηγή.

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2009
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

- α.** Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:
- Οργανικός Νόμος (1900)
 - Προσωρινή Κυβέρνησις της Κρήτης (1905)
 - Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής (1923).

Μονάδες 15

- β.** Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.
1. Το σύνταγμα του 1844 δεν κατοχύρωσε το δικαίωμα του *συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι*.
 2. Ο Βενιζέλος αναγνώριζε στον Πρίγκιπα Γεώργιο το δικαίωμα να διαχειρίζεται προσωπικώς το εθνικό ζήτημα της Κρήτης.
 3. Ο Βενιζέλος, τον Σεπτέμβριο του 1910, υποστήριξε την αναθεώρηση του υπάρχοντος συντάγματος και δεν έθεσε πολιτειακό ζήτημα.
 4. Στις 9 Δεκεμβρίου 1898 κηρύχθηκε και επίσημα η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.
 5. Η δίχρονη προεδρία του μητροπολίτη Χρυσάνθου ήταν αληθινό διάλειμμα δημοκρατίας και αρμονικής συμβίωσης χριστιανών και μουσουλμάνων στην Τραπεζούντα.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Α2

- α.** Ποια μέσα διέθεσε η ελληνική κυβέρνηση στην ΕΑΠ (Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων) για την αποκατάσταση των προσφύγων;

β. Ποιος ήταν ο ρόλος του διαμετακομιστικού εμπορίου στην οικονομική ανάπτυξη του Πόντου;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε τους λόγους ανάδειξης (μονάδες 17) και τα αιτήματα (μονάδες 8) της «νέας γενιάς» στην περίοδο της συνταγματικής μοναρχίας.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν ποὺ ἰδρύθηκε τὸ 1837 δημιουργήθηκαν 190 δημοτικά, 31 ἀποκαλούμενα ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ τέσσερα γυμνάσια. Μεταξὺ 1837 καὶ 1857, 3.182 φοιτητὲς ἀπέκτησαν στὴν Ἀθήνα διπλώματα, ἐνῶ τὸ ποσοστὸ ὄσων γνώριζαν γραφὴ καὶ ἀνάγνωση αὐξήθηκε μέχρι τὸ 1840 στὸ 40% τοῦ ἀνδρικοῦ πληθυσμοῦ, ἡλικίας ἄνω τῶν 5 ἐτῶν. [...] Ἡ σχετικὰ ταχύρρυθμη ἐξάπλωση τῆς μόρφωσης αὐξήσε τις ἐντάσεις στὴν κοινωνία. Γιὰ τοὺς ἀπόφοιτους τοῦ Πανεπιστημίου, ἰδιαίτερα τοὺς νομικοὺς, ἴσχυε σὲ σχέση μετὰ τὴν ἐπαγγελματικὴ προοπτικὴ τὸ ἴδιο ὅπως καὶ γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους: ἡ πίεση γιὰ μιὰ θέση στὸ δημόσιο μεγάλωνε. Ἐπίσης μεγάλωναν οἱ ἀτομικὲς ἀπαιτήσεις γιὰ τὸ ἐπίπεδο ζωῆς, οἱ μορφωμένοι καθὼς καὶ οἱ μισομορφωμένοι ἄρχισαν νὰ ἐνοχλοῦνται ἀπὸ τὴν ἀνεπάρκεια τῶν συνθηκῶν στὴν Ἑλλάδα, τὴ γενικὴ καθυστέρηση σὲ σχέση μετὰ τις χῶρες τῆς Δύσης, καὶ ἡ ἐπιθυμία γιὰ συμμετοχὴ στὶς πολιτικὲς διαδικασίες ἐνίσχυε τὴ γενικὴ δυσαρέσκεια. Φαίνεται ὅτι στὴν περίπτωσή τῆς Ἑλλάδας ἐπιβεβαιώνεται ἡ ὑπόθεση ὅτι ἡ διαδικασία τῆς γρήγορης ἐξάπλωσης τῆς στοιχειώδους μόρφωσης συμπίπτει μετὰ τὴν περίοδο πολιτικῆς ἀστάθειας καὶ ὅτι κατὰ πᾶσα πιθανότητα ἐνισχύει αὐτὴ τὴν ἀστάθεια.

Gunnar Hering, *Τὰ πολιτικὰ κόμματα στὴν Ἑλλάδα 1821-1936* τόμος Α΄, Μ.Ι.Ε.Τ. (Ἀθήνα 2004), σσ. 340, 341.

ΘΕΜΑ Β2

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα ακόλουθα κείμενα, να παρουσιάσετε και να εξηγήσετε τις εξελίξεις στο αγροτικό ζήτημα από το 1907 έως και το 1917.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Ὁ Βενιζέλος δὲν προχώρησε στὴν ἐπειγόντως ἀναγκαία ἀγροτική μεταρρύθμιση, ἐπειδὴ ἡ προτεραιότητα τῶν ἐξοπλισμῶν δὲν ἄφηνε πόρους γιὰ τὴν ἀποξημίωση τῶν μεγαλογαιοκτημόνων. Ἡ ἀπαλλοτριώση τῆς γῆς χωρὶς ἀποξημίωση δὲν θὰ ἦταν μόνο ἀντισυνταγματική, ἀλλὰ ὡς ἐπαναστατική πράξη τελείως ἀδιανόητη γιὰ τοὺς Φιλελευθέρους. Ἔτσι ἀρκέστηκαν σὲ προστατευτικὲς διατάξεις γιὰ τοὺς ἐνοικιαστῆς γῆς, οἱ ὁποῖες ὅμως δὲν ἐμπόδισαν ὀρισμένους γαιοκτῆμονες νὰ κάνουν ἔξωση σὲ οἰκογένειες, ἐνῶ διαρκοῦσαν ἀκόμη οἱ Βαλκανικοὶ πόλεμοι, ἐπειδὴ οἱ στρατευμένοι ἄνδρες βρῖσκονταν στὸ μέτωπο καὶ δὲν ἀνταποκρίνονταν στὶς ἐργασιακὲς τοὺς ὑποχρεώσεις! Μὲ τὴν ἀπόκτηση ἐδαφῶν στοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους προστέθηκαν στὰ 594 τσιφλίκια τῆς Θεσσαλίας καὶ τοῦ νομοῦ Ἄρτας 818 μεγάλες γαιοκτησίες στὴ Μακεδονία καὶ 410 στὴν Ἠπειρο.

Gunnar Hering, *Τὰ πολιτικὰ κόμματα στὴν Ἑλλάδα 1821-1936*
τόμος Β΄, Μ.Ι.Ε.Τ. (Ἀθήνα 2004), σελ. 802.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀγροτικῆς μεταρρύθμισης ἐξηγγέλθη στα 1917 στὴ Θεσσαλονίκη. [...] Ἡ ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση ἀποφασίστηκε σὲ μία στιγμὴ σοβαροτάτης πτώσης τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου: ἡ πτώση αὐτὴ εἶχε προκληθεῖ ἀπὸ τὸν θαλάσσιο ἀποκλεισμό τὸν ὁποῖο εἶχαν ἐπιβάλλει οἱ δυτικὲς δυνάμεις στὴν Ἑλλάδα, προκειμένου νὰ τὴν υποχρεώσουν νὰ εἰσέλθει στὸν πόλεμο με τὸ μέρος τῆς Ἀντάντ. Ὑπ' αὐτὲς τὶς συνθήκες, ὁ ἀποκλεισμός τῆς Ἑλλάδας λειτούργησε, ἀπὸ οἰκονομικὴ ἀποψη, ὡς ἓνας αὐθόρμητος προστατευτισμός, τόσο υπέρ τῆς ἐθνικῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ὅσο καὶ ἐπ' ὠφελεία τῶν ἐγχωρίων σιτηρῶν. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ συγκυρία αὐτὴ ἐθεσε ἐκ νέου καὶ με οἰζύτατο τρόπο τὸ ζήτημα τῶν τσιφλικιῶν. Τὸ γεγονός ὅτι μιὰ «ἐπαναστατικὴ» στρατιωτικὴ κυβέρνηση ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων τοῦ μακεδονικοῦ μετώπου ἦλθε νὰ ἐγκατασταθεῖ στὴ Θεσσαλονίκη, δηλαδή στὸ κέντρο τῶν βορείων ἐλληνικῶν ἐπαρχιῶν ποὺ κυριαρχοῦντο ἀπ' τα τσιφλίκια, προσέδωσε ἓναν ἐπείγοντα χαρακτήρα στὸ πρόβλημα τῆς οριστικῆς ρύθμισης τοῦ γαιοκτητικοῦ ζητήματος.

Κ. Βεργόπουλου, *Τὸ ἀγροτικὸ ζήτημα στὴν Ἑλλάδα, Ἡ κοινωνικὴ ἐνσωμάτωση τῆς γεωργίας*, Ἀθήνα 1975, σελ. 174.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνον με μπλε ή μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης.**
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

SCHOOLDOCTOR

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 2009

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α.

• **Οργανικός Νόμος (1900)** : σχολ. βιβλ. σελ. 208, δεύτερη παράγρ.: «Ένα σοβαρό ζήτημα ... και εγκατάστασής του.»

• **Προσωρινή Κυβέρνηση της Κρήτης (1905)** : σχολ. βιβλ. σελ. 213-214: «Η επανάσταση του Θερίσου είχε αποκτήσει ισχυρά ερείσματα ... την εφημερίδα, «Το Θέρισσο».»

• **Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής (1923)** : σχολ. βιβλ. σελ. 151-152: «Με βάση το άρθρο 11 ...της ακίνητης περιουσίας των ανταλλαξιμών.»

β.

1. **Σωστό** (σχολ. βιβλ. σελ. 71)

2. **Λάθος** (σχολ. βιβλ. σελ. 209)

3. **Σωστό** (σχολ. βιβλ. σελ. 90)

4. **Λάθος** (σχολ.βιβλ. σελ. 220)

5. **Σωστό** (σχολ. βιβλ. σελ. 249)

ΘΕΜΑ Α2

α. σχολ. βιβλ. σελ. 153 : «Η ελληνική κυβέρνηση διέθεσε ... Υπουργείου Προνοίας και Αντιλήψεως.».

β. σχολ. βιβλ. σελ. 246-248 : «Η κυρία πλουτοπαραγωγική πηγή ... εμπορικά κέντρα τους Ευξείνου Πόντου αλλά και της Ευρώπης.».

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Σχολ. βιβλ. σελ. 75-76, Ενότητα 3. Η «νέα γενιά».

πληροφορίες από την πηγή:

Στην πηγή θίγονται οι λόγοι που οδήγησαν στην αφύπνιση της «νέας γενιάς» και στην έκφραση της δυσαρέσκειάς της για την πολιτική κατάσταση της Ελλάδας. Βασική αιτία είναι λοιπόν η βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου του λαού. Στις αρχικές γραμμές της πηγής δίνονται ως τεκμήρια αριθμητικά και στατιστικά δεδομένα. Η διάδοση της παιδείας αύξησε τις κοινωνικές εντάσεις ειδικά για τους πτυχιούχους νομικούς που διεκδικούσαν μια θέση στο Δημόσιο. Πέρα από τη δυσαρέσκεια για το χαμηλό βιοτικό επίπεδο οι πολίτες διαμαρτύρονται ακόμη για τους αργούς, σε σχέση με τη Δυτική Ευρώπη, ρυθμούς ανάπτυξης εξέφραζαν την επιθυμία για τη συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων.

ΘΕΜΑ Β2

Σχολ. βιβλ. σελ. 43-45 : «Οι πρακτικές αυτές δημιούργησαν εντάσεις ... το ποσοστό αυτό ανήλθε σε 40%.».

πληροφορίες από την πηγή Α΄:

Η πηγή αναφέρεται στο διάστημα πριν και κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών πολέμων κατά το οποίο ο Βενιζέλος δεν προχώρησε στην «επείγοντως αναγκαία» όπως ο συγγραφέας τη χαρακτηρίζει, αγροτική μεταρρύθμιση. Η αιτία ήταν ότι δεν περίσσευαν χρήματα για την

αποζημίωση των τσιφλικάδων αφού τα χρήματα απορροφούσαν οι εξοπλισμοί για τους Βαλκανικούς. Θεσπίστηκαν μόνο κάποιες «προστατευτικές διατάξεις» που σε αντίθεση με το όνομά τους όχι μόνο δεν «προστάτεψαν» τους ενοικιαστές γης αλλά οδήγησαν πολλούς τσιφλικάδες να απομακρύνουν οικογένειες από τσιφλίκια επειδή «οι στρατευμένοι άνδρες βρίσκονταν στο μέτωπο και δεν ανταποκρίνονταν στις εργασιακές τους υποχρεώσεις». Μετά τους Βαλκανικούς πολέμους το ζήτημα των τσιφλικιών έγινε πιο περίπλοκο αφού στα νέα όρια της χώρας προστέθηκαν υπερδιπλάσια τσιφλίκια.

πληροφορίες από την πηγή Β΄:

Στην πηγή επισημαίνονται οι λόγοι που κατέστησαν το 1917 αναγκαία την αγροτική μεταρρύθμιση του Βενιζέλου. Βασικός παράγοντας λοιπόν ήταν η πτώση του εξωτερικού εμπορίου, πτώση που οφείλεται στο ναυτικό αποκλεισμό των ελληνικών λιμανιών από την Αντάντ. Η Αντάντ, κατά την περίοδο του Εθνικού Διχασμού, προχώρησε σε αυτό το μέτρο για να εξαναγκάσει το παλάτι να επιτρέψει την συμμετοχή της Ελλάδας με την πλευρά των Δυτικών Δυνάμεων. Ένας ακόμη παράγοντας ήταν και η εγκατάσταση της κυβέρνησης του Βενιζέλου, της «Εθνικής Άμυνας» στη Θεσσαλονίκη, στο κέντρο δηλ. των «Νέων Χωρών» όπου το πρόβλημα των τσιφλικιών κυριαρχούσε.

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. «κλήριγκ»
- β. Κοινωνιολογική Εταιρεία
- γ. Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (ΕΑΠ)

Μονάδες 15

A2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Η θεωρητική ισονομία και η θρησκευτική ελευθερία μαζί με την ανάπτυξη του εμπορίου και της οικονομίας οδήγησαν στη δημογραφική αύξηση του ποντιακού πληθυσμού.
- β. Το κόστος των Βαλκανικών πολέμων ήταν σημαντικό, δεν κλόνησε όμως την εθνική οικονομία, όπως συνέβαινε με τις στρατιωτικές κινητοποιήσεις του 19^{ου} αιώνα.
- γ. Η ευτυχής για την Ελλάδα έκβαση των Βαλκανικών πολέμων έδωσε και στο Κρητικό Ζήτημα την οριστική λύση του.
- δ. Μέχρι το τέλος του 1920 ελάχιστοι πρόσφυγες είχαν επιστρέψει στη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη.
- ε. Το πολιτικό γεγονός που οδήγησε στη λύση του ποντιακού ζητήματος ήταν η συνθήκη φιλίας και συνεργασίας που υπογράφηκε τον Μάρτιο του 1921 ανάμεσα στους Μπολσεβίκους και τον Κεμάλ.

Μονάδες 10

B1

Σε ποιες περιοχές της Ελλάδας υπήρχε μεγάλη αγροτική ιδιοκτησία («τσιφλίκια») και ποια ήταν τα προβλήματα που αυτή δημιούργησε στο ελληνικό κράτος μέχρι το 1907;

B2

Ποιες ήταν οι ενέργειες των επαναστατών από την ημέρα που εκδηλώθηκε το κίνημα στο Θέρισο μέχρι την ενημέρωση του λαού και των αντιπροσώπων των Μεγάλων Δυνάμεων από τον Ελευθέριο Βενιζέλο για τους λόγους και τους σκοπούς της επανάστασης;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται να αναφερθείτε:

- α. στην ασάφεια του συντάγματος του 1864 που αφορούσε τον σχηματισμό κυβέρνησης και την εκμετάλλευση της ασάφειας αυτής από τον βασιλιά Γεώργιο Α΄ (μονάδες 15)
- β. στον τρόπο αντιμετώπισης του πολιτικού προβλήματος που δημιουργήθηκε (μονάδες 10).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

[...] Τὸ νέο σύνταγμα, ... δημιούργησε καθεστὼς «βασιλευομένης δημοκρατίας». [...] Ὁ βασιλιάς [...] εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διορίζει καὶ νὰ ἀπολύει τοὺς ὑπουργοὺς καὶ νὰ διαλύει τὴ Βουλὴ - δικαίωμα ποὺ ἔμελλε νὰ τὸ ἀσκήσει συχνὰ ἐξαιτίας τῆς ἀστάθειας ποὺ παρουσίαζαν οἱ συνασπισμοὶ τῶν κομμάτων. Ἄν καὶ τὸ σύνταγμα εἶχε θεωρητικὰ θεμέλιό του τὴν ἀρχὴ ὅτι κυρίαρχη ἐξουσία ἦταν ὁ λαός, δὲν ἦταν πάντα φανερὸ ποῖα ἀπὸ τὶς κοινοβουλευτικὲς φατρίες ἀντιπροσώπευε πραγματικὰ τὴ βούληση τοῦ Ἔθνους. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι ὁ βασιλιάς, ἂν καὶ δὲν εἶχε ἐκτεταμένες συνταγματικὲς ἐξουσίες, ἀσκοῦσε σημαντικὴ ἐπιρροή, ποὺ οἱ Ἕλληνες πολιτικοὶ τὴ χρησιμοποιοῦσαν ὅταν καὶ ὅπως τοὺς βόλευε καὶ τὴν κατάγγελλαν ὅταν ἦταν ἀντίθετη στὰ συμφέροντά τους. Γιὰ νὰ πετύχει νὰ διεκπεραιωθοῦν οἱ διάφορες ὑποθέσεις ἢ γιὰ νὰ προσαρμόσει τὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ στὸ πλαίσιο ποὺ χάραζαν οἱ εὐρωπαϊκὲς Δυνάμεις, ὁ βασιλιάς βρέθηκε συχνὰ στὴν ἀνάγκη νὰ δεχτεῖ κυβέρνηση μειοψηφίας ἢ καὶ ἐξωκοινοβουλευτικὰ πρόσωπα ὡς πρωθυπουργούς [...]

Douglas Dakin, *Ἡ Ἐνοποίηση τῆς Ἑλλάδας 1770 -1923*,
 μτφ. Α. Ξανθόπουλος, Μορφωτικὸ Ἴδρυμα Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, Αθήνα 1989,
 σσ. 157 -158.

Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε την προσπάθεια προσέγγισης μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας αναφέροντας:

- α. Τις ελληνοτουρκικές συμφωνίες που υπογράφηκαν το 1930 (μονάδες 8) και
- β. Το περιεχόμενο αυτών των συμφωνιών (μονάδες 17).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

[...] Ἡ συμφωνία βασιζόταν στὴν ἀρχὴ τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν περιουσιῶν τόσο τῶν ἀνταλλαξίμων ὅσο καὶ τῶν μὴ ἀνταλλαξίμων ποὺ εἶχαν ἀποδοθεῖ στοὺς πρόσφυγες, ἐνῶ παράλληλα ἡ ἑλληνικὴ πλευρὰ ἐπιβαρυνόταν μὲ τὴν καταβολὴ χρεωστικοῦ ὑπόλοιπου, ποὺ ὑπερέβαινε τὶς 400.000 λίρες Ἀγγλίας, σὲ ἀντιστάθμισμα τῆς ὑποχρέωσης τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως νὰ ἀποδώσει στοὺς Ἕλληνες δικαιούχους τὰ καταπατημένα κτήματά τους στὴν περιοχὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ σύμβαση τῆς 10^{ης} Ἰουνίου 1930 βάρυνε ἐμφανῶς πρὸς ὄφελος τῆς Τουρκίας, ἀλλὰ ἀποτέλεσε τὴν προϋπόθεση γιὰ τὴν ὀριστικὴ ἐκκαθάριση τῶν οἰκονομικῶν διαμφισβητήσεων καὶ τὴν ἀποφασιστικὴ προώθηση τῆς πολιτικῆς συνεννοήσεως. Ἔτσι ὁ Ἕλληνας πρωθυπουργὸς ἐπισκέφθηκε τὴν Ἄγκυρα καὶ ὑπέγραψε, στὶς 30 Ὀκτωβρίου 1930, τὸ διμερὲς σύμφωνο φιλίας, οὐδετερότητας καὶ διαιτησίας, τὰ ὅρια τοῦ ὁποίου ἔφθαναν ὡς τὴν ἀπαγόρευση τῆς συμμετοχῆς σὲ κάθε πολιτικὸ ἢ οἰκονομικὸ συνασπισμὸ ποὺ θὰ στρεφόταν ἐναντίον τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη. Τῇ σύναψη τοῦ συμφώνου συνόδευε ἡ συνομολόγηση ἐμπορικῆς συμβάσεως, καθὼς καὶ εἰδικῆς συμφωνίας γύρω ἀπὸ τοὺς ναυτικοὺς ἐξοπλισμούς, ἡ ὁποία καὶ προέβλεπε τὴν ἔγκαιρη ἐνημέρωση τῶν δύο κυβερνήσεων γιὰ κάθε προβλεπόμενη παραγγελία ναυτικῆς μονάδας, προκειμένου νὰ προληφθεῖ ὁ ἀνταγωνισμὸς «διὰ φιλικῆς ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων». [...]

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τ. ΙΔ, Εκδοτικὴ Αθηνῶν, 1978, σ. 354.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[...] Ἡ νέα ἐμπορική σύμβαση πού ὑπογράφηκε στήν Ἄγκυρα θά μπορούσε νά θεωρηθεῖ μᾶλλον εὐνοϊκή... Ἡ σύμβαση αὐτή περιεῖχε δύο βασικές διατάξεις πού ρύθμιζαν, εὐνοϊκά γιά τήν Ἑλλάδα, τίς εἰσαγωγές κονιάκ και σαπουνιοῦ [...] Στίς εὐνοϊκές ἐπίσης γιά τήν Ἑλλάδα διατάξεις θά μπορούσαμε νά ἀναφέρουμε τήν ἐφαρμογή τῆς ἀναπροσαρμογῆς τοῦ δασμολογίου... Μέ τή σύμβαση ἀναγνωρίστηκε ἐπίσης ἡ ἰσότητα ἀνάμεσα στούς Ἕλληνες και Τούρκους ὑπηκόους τόσο στήν Τουρκία ὅσο και στήν Ἑλλάδα. [...]

Ιφιγένειας Αναστασιάδου, «Ὁ Βενιζέλος και τό Ἑλληνοτουρκικό Σύμφωνο Φιλίας του 1930», Θάνος Βερέμης και Οδυσσέας Δημητρακόπουλος (εποπτεία), *Μελετήματα γύρω ἀπό τόν Βενιζέλο και τήν Ἐποχή του*, Εκδόσεις Φιλιππότη, Αθήνα 1980, σσ.362, 363.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης.**
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17.00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 2010**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1

α. «κλήριγκ» (σχολ. βιβλ. σελ. 54)

«Στο εξωτερικό εμπόριο ... είχε και θετικά στοιχεία.». (Προσθέτουμε και το ιστορικό πλαίσιο, για παράδειγμα: εφαρμόστηκε με στόχο την της οικονομικής κρίσης του 1932.).»

β. Κοινωνιολογική Εταιρεία (σχολ. βιβλ. σελ. 93)

«Τα αριστερά κόμματα αρχικά ... υποστήριξη στους Φιλελεύθερους»

γ. Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων (ΕΑΠ) (σχολ. βιβλ. σελ. 153 και 155)

«Η ελληνική κυβέρνηση ... οριστική στέγαση» και «Η ΕΑΠ λειτούργησε ... απέναντι στους πρόσφυγες.».

A2

α. **Σωστό** (σχολ. βιβλ. σελ. 245)

β. **Σωστό** (σχολ. βιβλ. σελ. 49)

γ. **Σωστό** (σχολ. βιβλ. σελ. 219)

δ. **Λάθος** (σχολ. βιβλ. σελ. 143)

ε. **Λάθος** (σχολ. βιβλ. σελ. 251)

B1

(σχολ. βιβλ. σελ. 42-43)

«Στον ελληνικό χώρο, το πρόβλημα ... Κιλελέρ (1910).».

B2

(σχολ. βιβλ. σελ. 211-212)

«Οι επαναστάτες αιφνιδίασαν ... σκοπούς της επανάστασης.».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1

Σχολ. βιβλ. σελ. 78-79: «Παρά την έντονη ... πολιτικού τοπίου».

Πληροφορίες από την πηγή:

- Αναφέρεται το πολίτευμα που ορίστηκε με το σύνταγμα του 1864 (βασιλευόμενη δημοκρατία).
- Προσδιορίζεται το δικαίωμα του βασιλιά: διορίζει και απολύει τους υπουργούς, διαλύει τη Βουλή.
- Συχνή χρήση του παραπάνω δικαιώματος εξαιτίας ενός προβλήματος: η αστάθεια των κομματικών συνασπισμών
- Επισημαίνεται ακόμη ένα πρόβλημα: παρόλο που είχε θεσπιστεί αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, υπήρχαν ακόμη συνωμοτικοί κύκλοι και κοινοβουλευτικές φατρίες.
- Τα παραπάνω προβλήματα ενίσχυαν την παρεμβατική πολιτική του βασιλιά και την παρελκυστική τακτική των Ελλήνων πολιτικών.
- Η παράνομη (κυβέρνηση μειοψηφίας, εξωκοινοβουλευτικά πρόσωπα) πολιτική του βασιλιά δικαιολογείται από το συγγραφέα ως συμβιβαστική, ακόμη και αναγκαία, στάση: για να διεκπεραιωθούν διάφορες υποθέσεις και για να συμβαδίσει η ελληνική εξωτερική πολιτική με αυτή των Δυνάμεων.

Δ1

Σχολ. βιβλ. σελ. 161. : «Στις 10 Ιουνίου 1930 ... στο έδαφος του άλλου κράτους».

Πληροφορίες από το κείμενο Α:

- Προσδιορίζονται όροι της Συμφωνίας:
 - συμψηφίστηκαν οι περιουσίες των ανταλλαξίμων και των μη ανταλλαξίμων
 - καταβολή από την Ελλάδα στην Τουρκία χρεωστικού υπολοίπου ως αντάλλαγμα για την παροχή από την Τουρκία στους Έλληνες της Κων/πολης των κτημάτων τους.
- Κριτική της Συμφωνίας
 - αρνητική: προς όφελος της Τουρκίας
 - θετική: οριστική εκκαθάριση οικονομικών διαμφισβητήσεων προώθηση ελληνοτουρκικής προσέγγισης
- Σύμφωνο φιλίας, ουδετερότητας και διαιτησίας
 - 30 Οκτωβρίου 1930
 - προστάτευε τα δύο συμβαλλόμενα μέρη για δεν επέτρεπε να συμμετέχουν πολιτικοί ή οικονομικοί συνασπισμοί που θα στρεφόταν εναντίον τους.
- Σύμβαση εμπορίου και Πρωτόκολλο για τον περιορισμό των ναυτικών εξοπλισμών
 - το πρωτόκολλο προέβλεπε την έγκαιρη ενημέρωση των δύο κυβερνήσεων για την προβλεπόμενη παραγγελία ναυτικής μονάδας.

Πληροφορίες από το κείμενο Β:

- Κριτική της Συμφωνίας
 - θετική για Ελλάδα:
 - ευνοϊκές ρυθμίσεις για εισαγωγές κονιάκ και σαπουνιού
 - εφαρμογή αναπροσαρμογής δασμολογίου
 - ισότητα ανάμεσα στους Έλληνες και Τούρκους υπηκόους και στις δύο χώρες.

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2011
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1.

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Ορεινοί
- β. Ομάδα των Ιαπώνων
- γ. Υπηρεσία Παλιννοστήσεως και Περιθάλψεως

Μονάδες 15

A2.

Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της **Στήλης I** και δίπλα σε κάθε αριθμό ένα από τα γράμματα της **Στήλης II**, ώστε να προκύπτει η σωστή αντιστοίχιση.

Στήλη I	Στήλη II
1. Έξωση του Όθωνα από την Ελλάδα	α. 1927
2. Αρχή της δεδηλωμένης	β. 1936
3. Ίδρυση του κόμματος των Φιλελευθέρων	γ. 1875
4. Ίδρυση Τραπέζης της Ελλάδος	δ. 1862
5. Επιβολή δικτατορίας από τον Μεταξά	ε. 1910

Μονάδες 10

B1.

- α. Τι γνωρίζετε για την εκδήλωση του κινήματος στο Γουδί και ποια αιτήματα αυτό εξέφρασε; (μονάδες 6)
- β. Πώς το κίνημα στο Γουδί επηρέασε την πολιτική ζωή της Ελλάδας μέχρι τις 15 Μαρτίου 1910; (μονάδες 6)

Μονάδες 12

B2.

Ποιο ήταν το έργο της πρώτης κυβέρνησης της Κρητικής Πολιτείας στη διάρκεια των δύο πρώτων ετών της λειτουργίας της;

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1.

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται:

- α. Να εξηγήσετε γιατί ήταν αναγκαίες οι μεγάλες επενδύσεις στις υποδομές της Ελλάδας του Μεσοπολέμου. (μονάδες 12)
- β. Να αναφέρετε ποια έργα υποδομής έγιναν κατά την περίοδο αυτή. (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τα σημαντικότερα έργα [...] αφορούσαν κατ'αρχήν την πρωτεύουσα, όπου η ραγδαία πληθυσμιακή αύξηση είχε σωρεύσει προβλήματα και δυσλειτουργίες. Από το 1922 η Αθήνα ζούσε με περιορισμούς στην κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος ενώ η λύση στο πρόβλημα της ύδρευσης εκκρεμούσε από τον 19^ο αιώνα. Ο εξηλεκτρισμός της χώρας είχε απασχολήσει οικονομικούς και κρατικούς παράγοντες αμέσως μετά το τέλος του πολέμου, ιδίως σε συνδυασμό με την προοπτική αξιοποίησης των υδατοπτώσεων της Μακεδονίας αλλά οι σχετικές μελέτες δεν έδωσαν πειστικά αποτελέσματα και οι επείγουσες ανάγκες εστίασαν το ενδιαφέρον στην Αθήνα. [...]

Η εκτέλεση μεγάλων εγγειοβελτιωτικών-αντιπλημμυρικών έργων ήταν απαραίτητη για την επέκταση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και τη βελτίωση των αποδόσεων στις πεδιάδες της Μακεδονίας, που συχνά κατακλύζονταν από τα νερά των ποταμών. Έτσι, το 1926, επί Θ. Παγκάλου και το 1928, επί Βενιζέλου, υπογράφηκαν δύο συμβάσεις με εταιρείες αμερικανικών συμφερόντων: την American Foundation Co, που ανέλαβε τη μελέτη και την εκτέλεση των έργων στην πεδιάδα Θεσσαλονίκης και τη John Monks & Sons-Ulen & Co για τις πεδιάδες Σερρών και Δράμας. [...]

Παρά την έλλειψη συμπληρωματικών αντιπλημμυρικών ή/και αρδευτικών έργων σε αυτές τις περιοχές, η επέκταση και οι αυξητικές επιδόσεις της γεωργικής παραγωγής, σε συνδυασμό με τον περιορισμό των εστιών ελονοσίας, μάστιγας του αγροτικού πληθυσμού, επιβεβαίωσαν το χαρακτηρισμό των έργων αυτών ως μιας από τις σημαντικές κληρονομίες του Μεσοπολέμου.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΓΡΙΑΝΤΩΝΗ - ΓΕΩΡΓΙΑ Μ. ΠΑΝΣΕΛΗΝΑ, «Η ελληνική οικονομία»,
Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, τόμος 7ος, σελίδες 125-126,
 Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003

Δ1.

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να απαντήσετε στα εξής:

- α.** Ποιες εθνολογικές μεταβολές παρατηρήθηκαν στην Ελλάδα από την άφιξη των προσφύγων; (μονάδες 16)
- β.** Πώς αυτές συνέβαλαν στην ενίσχυση της εδαφικής ακεραιότητας και συνοχής της χώρας; (μονάδες 9)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η σημαντικότερη συνέπεια της εισροής των Μικρασιατών προσφύγων – σε συνδυασμό με την αναχώρηση των ανταλλαγέντων Τούρκων – ήταν η συγκρότηση εθνικά ομοιογενούς κράτους. Εξετάζοντας τα στατιστικά στοιχεία του πληθυσμού της χώρας μετά τη Συνθήκη των Σεβρών, θα διαπιστώσουμε ότι περίπου ο ένας στους τέσσερις κατοίκους της δεν ήταν Έλληνας. Αντίθετα, μετά τη Συνθήκη της Λωζάνης, οι Έλληνες κάτοικοι της χώρας έφθασαν το εντυπωσιακό ποσοστό του 93,83%. [...]

Η εγκατάσταση στη Μακεδονία και τη Θράκη του 1/3 του αστικού και των 3/4 του αγροτικού πληθυσμού άλλαξε την εθνολογική σύνθεση και κατοχύρωσε την ελληνικότητα των δύο ευαίσθητων αυτών περιοχών. [...] Στη Θράκη, όπου ο ελληνικός πληθυσμός είχε υποστεί δραστική μείωση μετά τη βουλγαρική κατοχή το 1913, η εγκατάσταση των προσφύγων ήταν άμεση προτεραιότητα για το ελληνικό κράτος. Το 1924, το ελληνικό στοιχείο έφθασε το 62,1% του πληθυσμού ενώ τέσσερα χρόνια αργότερα ένας στους τρεις κατοίκους της Θράκης ήταν πρόσφυγας.

[...] Η εγκατάσταση των προσφύγων στα βόρεια σύνορα της χώρας αποτέλεσε ασπίδα προστασίας της εδαφικής ακεραιότητάς της και προσέδωσε ένα πρωτόγνωρο αίσθημα ασφαλείας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, «Η Ελλάδα με τους πρόσφυγες»,
Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, τόμος 7ος, σελίδες 91-92,
 Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η Ελλάδα, ακόμη, μέσα από τα ερείπια της καταστροφής θα αντλήσει ερείσματα ικανά να συμβάλουν στην εθνική ανασυγκρότηση. Η εισροή περισσότερων από ενάμισι εκατομμύριο

προσφύγων, δημιουργικών αστών και αγροτών [...] θα εμπλουτίσει το ανθρώπινο δυναμικό της ελεύθερης επικράτειας – ποσοτικά και ποιοτικά. Η εθνική συνοχή θα ενισχυθεί αποφασιστικά – ιδιαίτερα στις αραιοκατοικημένες ευαίσθητες βόρειες επαρχίες της – και η παραγωγική δραστηριότητα θα ενταθεί εντυπωσιακά στην ύπαιθρο, αλλά και στα μεγάλα αστικά κέντρα. Η Ελλάδα, εστία της ελληνικής εθνικής οικογένειας, μετά και την αναγκαστική αναχώρηση του μεγάλου όγκου των αλλογενών στοιχείων που διαβιούσαν στα εδάφη της, αναγόταν σ' ένα από τα εθνολογικά ομοιογενέστερα, κατά μία άποψη, στο ομοιογενέστερο εθνικό κράτος της Ευρώπης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, «Παράγων σταθεροποίησης»,
Σμύρνη, Μικρασία, σελίδα 145,
Ε Ιστορικά, ειδική έκδοση Ελευθεροτυπίας

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΤΕΚΝΩΝ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 2011

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1.

α.) Σελ. 77 : «Οι ορεινοί... πλοιοκτητών.».

(Προαιρετικά μπορεί να αναφερθεί το τμήμα στη σελ. 77.: «Μέσα στην εθνοσυνέλευση ...όπως ονομάστηκαν.» ως εισαγωγή στην απάντηση)

β.) Σελ. 86 : «Το μοναδικό νέο... διαλύθηκε το 1908.»

γ.) Σελ. 143: «Οι συνθήκες... να αποκατασταθούν στα σπίτια τους και τις ασχολίες τους.»

A2.

1 .→ δ.

2 .→γ.

3.→ε.

4. →α.

5.-->β.

B1.

α.) Σελ. 86-87 : «Το 1909 συντελείται... και τη δημοσιονομική πολιτική.»

β.) Σελ. 87-88 : «Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος... έχοντας επιτύχει τις επιδιώξεις του.»

B2.

Σελ. 208: «Η πρώτη κυβέρνηση της Κρητικής Πολιτείας ... εκδίδει το Διάταγμα της αναγνώρισης και εγκατάστασής του.»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1.

Απαντήσεις ως προς την διδαχθείσα ύλη του σχολικού εγχειριδίου:

α.) Σελ. 52-53: «Οι ραγδαίες αλλαγές ...Αδριάνειο Υδραγωγείο.»

β.) Σελ 53: «Τη λύση του ζητήματος ανέλαβε ... την αύξηση των καλλιεργούμενων εδαφών.»

Στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν από την παρατιθέμενη Ιστορική Πηγή:

Η πληθυσμιακή αύξηση και τα συνακόλουθα προβλήματα ηλεκτρισμού και υδροδότησης , που συσσωρεύτηκαν στην Αθήνα δικαιολογούν ως ένα βαθμό την επικέντρωση του κρατικού ενδιαφέροντος ως προς την εκτέλεση δημοσίων έργων κυρίως στην πρωτεύουσα. («Τα σημαντικότερα έργα αφορούσαν καταρχήν την πρωτεύουσα ... είχε σωρεύσει προβλήματα και δυσλειτουργίες.»)

Τα σχεδιαζόμενα έργα στην υπόλοιπη Ελλάδα περιορίστηκαν στις επιβεβλημένες από τις συνθήκες, εγγειοβελτιωτικές και αντιπλημμυρικές παρεμβάσεις. Αν και η ύπαιθρος και κυρίως η Μακεδονία απασχόλησε αρχικά τους φορείς, τα έντονα προβλήματα , που ήδη παρατηρούνταν στην πρωτεύουσα , καθώς και τα σχετικά επισφαλή πορίσματα που διεξήχθησαν ως προς την αποτελεσματικότητα των έργων στις εκτός Αθηνών περιοχές, δεν επέτρεψαν την εκτέλεση αντιστοίχων έργων. («...οι σχετικές μελέτες δεν έδωσαν πειστικά αποτελέσματα ... εσίασαν το ενδιαφέρον στην Αθήνα.»)

Αναφέρονται οι σχετικές με τις αναλήψεις των μεγάλων δημοσίων έργων συμβάσεις που υπογραφήθηκαν από τις ελληνικές κυβερνήσεις Θ. Πάγκαλου και Ε. Βενιζέλου, το 1926 και 1928 αντίστοιχα. («Έτσι το 1926...»)

Συμπληρωματικά αναφέρονται οι εταιρείες που ανέλαβαν την εκπόνηση των σχετικών μελετών και την εκτέλεση των εγγειοβελτιωτικών έργων στις πεδιάδες της Θεσσαλονίκης, της Δράμας και των Σερρών. («...με εταιρείες αμερικανικών συμφερόντων : American Foundation Co...»)

Επισημαίνεται η βαρύτητα των εγγειοβελτιωτικών έργων της περιόδου, τα οποία παρά τις αδυναμίες τους ενίσχυσαν τον αγροτικό τομέα και προσέφεραν σημαντικές κοινωνικές υπηρεσίες. («... η επέκταση και οι αυξητικές τάσεις της γεωργικής παραγωγής, σε συνδυασμό με τον περιορισμό των εστίων ελonoσίας, ... ως μια από τις σημαντικότερες κληρονομίες του μεσοπολέμου.»)

Δ1.

Απαντήσεις ως προς την διδαχθείσα ύλη του σχολικού εγχειριδίου:

α.) Σελ.166: «Ο πληθυσμός της Ελλάδος ... προσφύγων σε αυτά.»

β.) Σελ. 167: «Σημαντικότερες ήταν οι επιπτώσεις ... ενσωματώθηκαν στον εθνικό κορμό.»

Στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν από τις παρατιθέμενες Ιστορικές Πηγές:

Κείμενο Α

Προβάλλεται (και μάλιστα ως σημαντικότερη) η επίδραση της άφιξης των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής στην εθνολογική σύσταση του ελληνικού κράτους. («Η σημαντικότερη ... ομοιογενούς κράτους.»)

Τονίζεται η σημασία της εγκατάστασης των προσφύγων σε Μακεδονία και Θράκη ως προς την τόνωση του ελληνικού στοιχείου στις νευραλγικές από γεωπολιτικής απόψεως περιοχές αυτές. («...Η εγκατάσταση στη Μακεδονία και τη Θράκη ... ήταν άμεση προτεραιότητα για το ελληνικό κράτος.»)

Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στο γεγονός ότι η παραπάνω επιλογή, δηλ. να εγκατασταθεί ο κύριος όγκος των προσφύγων σε Μακεδονία και Θράκη, εξυπηρετούσε περὰ από κοινωνικές, οικονομικές και εθνολογικές σκοπιμότητες, ζητήματα εθνικής άμυνας ασφάλειας. («...αποτέλεσε ασπίδα προστασίας και εδαφικής ακεραιότητας ... αίσθημα ασφαλείας.»)

Κείμενο Β

Η μαζική έλευση προσφύγων αντιμετωπίζεται από κοινωνική και οικονομική σκοπιά. Μάλιστα καθίσταται σαφές ότι μέσω της εγκατάστασης των αστών – αγροτών προσφύγων στην ελληνική ύπαιθρο και τις ελληνικές πόλεις και λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, που οι Μικρασιάτικες έφεραν (υψηλό ως επί το πλείστον μορφωτικό επίπεδο σε συνδυασμό με την επιτακτική ανάγκη τους για επιβίωση) η ελληνική κοινωνία δεν αναβαθμίζεται μόνο δημογραφικά αλλά και ποιοτικά, δεδομένου ότι η εμπλουτίζεται το ήδη υπάρχον ανθρώπινο (εργατικό ή μη) δυναμικό με ένα ιδιαίτερα ικανό σύνολο ανθρώπων. Πρόκειται για ένα σύνολο ανθρώπων, που συνέβαλε τα μέγιστα στην περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας - κυρίως της αγροτικής - στις επόμενες δεκαετίες. («...δημιουργικών αστών και αγροτών...θα εμπλουτίσει το ανθρώπινο δυναμικό της ελεύθερης επικράτειας – ποσοτικά και ποιοτικά ... η παραγωγική δραστηριότητα θα ενταθεί εντυπωσιακά στην ύπαιθρο, αλλά και στα μεγάλα αστικά κέντρα.»)

Επισημαίνεται ο ρόλος, που διαδραμάτισε η εγκατάσταση των προσφύγων, ως προς την συγκρότηση εθνικής ομοιογένειας και μάλιστα σε μια εποχή, κατά την οποία σχεδόν κανένα άλλο ευρωπαϊκό κράτος δεν είχε να επιδείξει ανάλογη εθνολογική σύσταση. («...αναγόταν σε ένα από τα εθνολογικά ομοιογενέστερα, κατά μια άποψη το ομοιογενέστερο εθνικό κράτος της Ευρώπης.»)

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2012
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΞΙ (6)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1.

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α.** Εθνικόν Κομιτάτον
- β.** Συνθήκη μεταξύ Μπολσεβίκων και Κεμάλ (1921)
- γ.** Γενική Διεύθυνση Ανταλλαγής Πληθυσμών

Μονάδες 15

A2.

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α.** Η Τραπεζούντα μετά το 1869 έλεγχε το 40% του εμπορίου της Περσίας.
- β.** Κατά τη δεκαετία του 1890 οι εκλογείς συνήθιζαν να ψηφίζουν πολιτικούς με επιρροή, μόνο εφόσον είχαν δηλώσει με σαφήνεια την κομματική τους τοποθέτηση.
- γ.** Ο πληθυσμός της Ελλάδας αυξήθηκε από το 1920 έως το 1928 περίπου κατά 20%.
- δ.** Με πρωτοβουλία του Μητροπολίτη Τραπεζούντας Χρύσανθου διοργανώθηκαν δύο συνέδρια των Ποντίων το 1921 στην Κωνσταντινούπολη και την Αθήνα.
- ε.** Από την Ανταλλαγή των Πληθυσμών (1923) εξαιρέθηκαν οι Έλληνες Ορθόδοξοι της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της Τενέδου και οι Μουσουλμάνοι της Μακεδονίας.

Μονάδες 10

B1.

Πώς οργανώθηκαν στην Ελλάδα και με ποιους στόχους η Κοινωνιολογική Εταιρεία και το Λαϊκό Κόμμα κατά τις αρχές του 20^{ού} αιώνα;

B2.

Τι περιελάμβανε η μέριμνα για την περίθαλψη των προσφύγων στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1917-1921;

Μονάδες 11

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1.

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται:

- α.** να αναζητήσετε τις αιτίες καθυστέρησης στην ανάπτυξη του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα μέχρι τους Βαλκανικούς πολέμους (μονάδες 9) και
- β.** να προσδιορίσετε πώς διαμορφώνονται οι συνθήκες εργασίας των εργατών κατά την ίδια περίοδο (μονάδες 16).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

[...] Η περιορισμένη προσφορά εργατικής δύναμης στην Ελλάδα αύξησε ήδη από τον 19^ο αιώνα τα ημερομίσθια, τόσο στην ύπαιθρο όσο και στις πόλεις. [...] Ως φαίνεται, όμως, ούτε τα σχετικά υψηλά ημερομίσθια της βιομηχανίας έπειθαν τον μικροϊδιοκτήτη αγρότη, έστω και φτωχό, να εγκαταλείψει την βεβαιότητα της αγροτικής αυτάρκειας, όσο μίζερη και αν ήταν, και να διακινδυνεύσει μια ζωή αβεβαιότητας για το μεροκάματο του μετανάστη, στο Λαύριο ή τον Πειραιά. Η καλύτερη απόδειξη είναι η αθρόα «εισαγωγή» ξένων εργατών ήδη από την δεκαετία του 1860. Πολλοί από αυτούς κάλυπταν τις ανάγκες της αγροτικής οικονομίας για εποχικούς ή μόνιμους εργάτες. Άλλοι απαντούσαν στην ζήτηση ειδικευμένων εργατών για την βιομηχανία και ανειδικεύτων εργατών για τα δημόσια έργα. Αλβανοί εργάτες προσλαμβάνονται στα δημόσια έργα και στην Κωπαΐδα, Ιταλοί και Ισπανοί ειδικευμένοι τεχνίτες «εισάγονταν» στο Λαύριο.

Γ.Β. Δερτιλής, *Ιστορία του Ελληνικού Κράτους, 1830-1920*, β' τόμος, Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της «Εστίας»,³ 2005, σ. 609.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β**Οι συνθήκες εργασίας των εργατών στην Ελλάδα**

Ελάχιστα καινούρια εργοστάσια υπάρχουν. [...] Δίπλα σε αυτά τα σύγχρονα εργοστάσια συναντάμε ακόμα κλώστριες, υφαντουργούς και τεχνίτες με λίγα εργαλεία των οποίων η εργασία είναι περίπου αποκλειστικά χειρωνακτική. Εργάζονται για ατελείωτες ώρες μέσα σε θλιβερά σκοτεινά κτίρια, όπου δεν βρίσκουν ούτε έστω θέση για να κάτσουν, ή χώρους υγιεινής. [...]

Η αξιολύπητη και αρρωστημένη όψη πολλών εργατών αποδεικνύει τον υπερβολικά σκληρό μόχθο που επιβάλλεται σ' αυτούς. Ο λαμπρός ήλιος της Ελλάδας σπάνια διεισδύει σ' αυτά τα ανθυγιεινά εργοστάσια, ιδιαίτερα σε αυτά των Τρικάλων και της Καλαμάτας, όπου ο αέρας δεν βρίσκει έστω και μία διέξοδο για να ανανεώσει τη χαλασμένη ατμόσφαιρα των χώρων όπου παρασκευάζονται τρόφιμα, όπως ψωμί, ζυμαρικά, ελαιόλαδο ή σταφίδες, ταυτόχρονα με άλλα είδη.

Η εργάσιμη ημέρα στην Ελλάδα είναι μεγάλη, μακρύτερη από οπουδήποτε αλλού. Κανείς εργάτης δεν φαντάζεται τα καλά και ευεργετικά που θα έφερνε η ημέρα των οκτώ εργάσιμων ωρών. Δεν γνωρίζουν παρά την εργάσιμη των δέκα, το λιγότερο, ενώ συνήθως η εργασία τους διαρκεί 12 ή 14 ώρες, χωρίς κανενός είδους επίδομα ή επιπλέον αμοιβή. Οι απεργίες ήταν πρακτικά άγνωστες μέχρι το 1909. Οι μόνες αξιομνημόνευτες απεργιακές κινητοποιήσεις που έλαβαν χώρα από τότε ήταν τρεις και αφορούσαν την πρωτεύουσα. Αλλά το κοινό έδωσε ελάχιστη προσοχή σ' αυτές τις φασαρίες και οι απεργοί έκριναν ότι οι προσπάθειές τους τους κόστιζαν ακριβά. [...]

Δεν υπάρχει νόμος στην Ελλάδα που να υποχρεώνει τους εργοδότες να αποζημιώσουν τους εργάτες που έπεσαν θύματα ατυχήματος, και οι ίδιοι οι εργάτες είναι πολύ φτωχοί ώστε να ασφαλιστούν για τους κινδύνους. [...]

P. Martin, *La Grèce nouvelle*, Paris, Librairie orientale et americaine, 1913, σσ. 176-177, στο: *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας*, Γ' τάξη Ενιαίου Λυκείου (Θεωρητική Κατεύθυνση), Αθήνα: ΟΕΔΒ, 2011, σ. 47.

Δ1.

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε :

- α.** στο πρώτο ενωτικό ψήφισμα της Κυβέρνησης της Κρήτης (1908) σε συνδυασμό με τις διεθνείς εξελίξεις και τη στάση της Ελληνικής Κυβέρνησης απέναντι στις εξελίξεις αυτές (μονάδες 13) και
- β.** στις αντιδράσεις της Τουρκίας και των Μεγάλων Δυνάμεων στη νέα κατάσταση που δημιουργήθηκε στην Κρήτη μέχρι την παραίτηση της συγκεκριμένης Κυβέρνησης του νησιού (μονάδες 12).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Το Ενωτικό Ψήφισμα της Κρητικής Κυβερνήσεως:

«Η Κυβέρνησις της Κρήτης, διερχομένης το αναλλοίωτον φρόνημα του Κρητικού Λαού, κηρύσσει την ανεξαρτησίαν της Κρήτης και την ένωσιν αυτής μετά της Ελλάδος, όπως μετ' αυτής αποτελέση αδιαίρετον και αδιάσπαστον Συνταγματικόν Βασίλειον.

Προσκαλεί την Α.Μ¹. τον Βασιλέα ν' αναλάβη την διακυβέρνησιν της νήσου.

Δηλοί ότι μέχρι τούτου θέλει συνεχίση να κυβερνά την νήσον εν ονόματι της Α.Μ. του Βασιλέως των Ελλήνων, κατά τους νόμους του Ελληνικού Βασιλείου.

Εντέλλεται εις τας Αρχάς της νήσου, όπως συμφώνως τω Ψηφίσματι τούτω, εξακολουθήσωσι ν' ασκώσι τα καθήκοντα της υπηρεσίας των».

1. Α.Μ.: Αυτού Μεγαλειότης

Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, Γ' τάξη Ενιαίου Λυκείου (Θεωρητική Κατεύθυνση), Αθήνα: ΟΕΔΒ, 2011, σ. 217.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Διάγγελμα της Κυβερνήσεως της Κρήτης:

Προς τον Λαόν της Κρήτης

Αγαπητοί Συμπατριώται,

Ιερόν καθήκον επέβαλεν και εις τον λαόν και εις την κυβέρνησιν να λύσωσι και τον τελευταίον δεσμόν τον κωλύοντα την πλήρη ανεξαρτησίαν της αγαπητής μας πατρίδος και να κηρύξωμεν

την ένωση της Κρήτης μετά της Μητρος Ελλάδος. [...] Η οριστική λύσις του Ανατολικού Ζητήματος δεν πρόκειται πλέον να ανακινήση ζητήματα εν τη Χερσονήσω του Αίμου, διότι ήδη ανεκινήθησαν υπό άλλων [...].

Εναπόκειται ήδη εις πάντας ημάς να δείξωμεν ότι είμεθα άξιοι του μεγάλου επιτελεσθέντος βήματος, τηρούντες μετά ζήλου την δημοσίαν τάξιν και περιφρουρούντες μετά πατρικής μερίμνης τα συμφέροντα των συμπατριωτών μας Μουσουλμάνων. [...]

Η Κυβέρνησις της Κρήτης

Ο Πρόεδρος

Γ. Παπαμαστοράκης

Τα Μέλη

Χ. Πωλογεώργης

Ε. Μοάτσος

Στέλλα Κ. Αλιγιζάκη, *Η επαναστατική προκήρυξη της 22 Σεπτεμβρίου 1908, Συμβολή στην Κρητική Ιστορία της περιόδου της Αυτονομίας*, Αθήνα 1982, σσ. 89-90 στο: *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας*, Γ΄ τάξη Ενιαίου Λυκείου (Θεωρητική Κατεύθυνση), Βιβλίο του Καθηγητή, Αθήνα: ΟΕΔΒ, 2011, σσ.134-135.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Η πρώτη αντίδραση των Προστατριών Δυνάμεων ήταν ενθαρρυντική: εφόσον θα διαφυλασσόταν η τάξη και θα εξασφαλιζόταν η προστασία του μουσουλμανικού πληθυσμού, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα απέβλεπαν με ευμένεια στη διαπραγμάτευση με την επικυρίαρχη Τουρκία. [...] Κάτω από τη βίαη αντίδραση της νεοτουρκικής ηγεσίας που αναζητούσε στη ματαιώση της ενώσεως το έρεισμα μιας διπλωματικής επιτυχίας [...] οι Προστάτριες Δυνάμεις δεν δίσταζαν να υπαναχωρήσουν. Στις 4 Ιανουαρίου 1909, σε κοινή απαντητική διακοίνωσή τους προς την Πύλη, υπογράμμιζαν ότι δεν είχε φθάσει η στιγμή για τον οριστικό διακανονισμό του Κρητικού ζητήματος. [...] Η ανάρτηση της ελληνικής σημαίας στα δημόσια κτίρια και στην έπαλξη του λιμενοβραχίονα των Χανίων, εκδήλωση της απαρέγκλιτης αποφάσεως των Κρητών να ενωθούν με την Ελλάδα, κρινόταν από τις Μεγάλες Δυνάμεις και την Πύλη ως ασυμβίβαστη με τον διεθνή χαρακτήρα του αυτόνομου καθεστώτος. Και [...] σε απάντηση της δηλώσεως των αντιπροσωπευτικών οργάνων της κρητικής πολιτείας, ότι αδυνατούν να επιβάλουν την καταβίβαση της ελληνικής σημαίας, η Πύλη κατέφευγε στην εκτόξευση βίαιων απειλών προς την κατεύθυνση της Αθήνας [...]

Κωνσταντίνος Σβολόπουλος, *Η Ελληνική Εξωτερική Πολιτική 1900-1945*, Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της «Εστίας»,⁴ 1997, σσ. 55-56.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΤΕΚΝΩΝ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 2012**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1.

α. Σελ. 77 : «*Το εθνικόν ... αυτοκρατορία.*»

β. Σελ. 251-252 : «*Το πολιτικό γεγονός... σύμμαχοι με τους Έλληνες.*»

γ. Σελ. 160 : «*Για να βοηθήσει... Γραφεία Ανταλλαγής Πληθυσμών.*»

A2.

α. Λάθος

β. Σωστό

γ. Σωστό

δ. Λάθος

ε. Λάθος

B1.

Σελ. 93 : «*Τα αριστερά κόμματα ... Φιλελευθέρους.*» [όλη η ενότητα «**3. Τα αριστερά κόμματα**»]

B2.

Σελ. 141-142 : «*Η μέριμνα για τους πρόσφυγες περιελάμβανε: ... προηγούμενης εγκατάστασης.*»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1.

Από την διδακτέα ύλη:

Σελ. 46 : «*Οι διαφορές ... περιεχόμενο.*»

Στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν στο σχολιασμό.

Κείμενο Α

- 1) Παρά την προσπάθεια προσέλκυσης εργατικής δύναμης στις αναπτυσσόμενες βιομηχανικά περιοχές της Ελληνικής επικράτειας, ο αγροτικός τομέας παραμένει το πρωτεύον πεδίο οικονομικών δραστηριοτήτων των πολιτών της χώρας και ο μονός , που κατά την αφήγηση δείχνει να εμπνέει ασφάλεια λόγω της οικονομικής αυτάρκειας και ανεξαρτησίας που ενδεχομένως εγγυάται . Αυτό εν μέρει εξηγεί και την χρησιμοποίηση σχεδόν αποκλειστικά ξένου εργατικού δυναμικού στα μεγάλα δημόσια έργα της εποχής.

Κείμενο Β

- 1) Άθλιες – ανθυγιεινές συνθήκες εργασίας. Η εργασία είναι χειρωνακτική ως επί το πλείστον.
- 2) Τα ωράρια εργασίας είναι εξοντωτικά, οι υπερωρίες δεν πληρώνονται, τα εργατικά ατυχήματα δεν αποζημιώνονται. Είναι προφανής η απουσία κατάλληλου νομικού πλαισίου (π.χ κανόνες Εργατικού Δικαίου) που θα προστατεύσει τα αντίστοιχα εργατικά δικαιώματα.
- 3) Είναι χαρακτηριστική η σχετικά καθυστερημένη και άτονη κινητοποίηση των Ελλήνων εργατών(οι πρώτες και σχεδόν οι μόνες απεργίες που σημειώνονται είναι εκείνες του Λαυρίου το 1896. Μέχρι και το 1909 ελάχιστες απεργιακές κινητοποιήσεις θα γίνουν αισθητές.) Αυτό σε συνδυασμό με το καθεστώς, που επικρατεί ως προς την εργασία στην Ελλάδα και αναλύεται παραπάνω, επιβεβαιώνει εμμέσως , ότι παρά την σαφή παραβίαση θεμελιωδών κοινωνικών και εργατικών δικαιωμάτων, τα εργατικά κινήματα παραμένουν σχετικά αδρανή καθ' όλη τη διάρκεια του 19^{ου} αι. και μέχρι τα πρώτα χρόνια του 20^{ου}, επαληθεύοντας έτσι τα ιστορικά δεδομένα.

4)

Δ1.

α.

Από την διδακτέα ύλη:

Σελ. 216-217 : «Δύο μεγάλα εξωτερικά γεγονότα... Προσωρινή Κυβέρνηση της Κρήτης»

[όλη η ενότητα «**6. Η κατάλυση της Αρμοστείας στην Κρήτη. Το πρώτο ενωτικό Ψήφισμα των Κρητών.**»]

β.

Από την διδακτέα ύλη:

Σελ. 218 : «Παρά τις έντονες ... ιστό της.»

Στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν στο σχολιασμό.

Κείμενο Α

1) Ο Γεώργιος Α΄, Βασιλιάς των Ελλήνων, προσκαλείται να αναλάβει την διακυβέρνηση του νησιού.

Προφανώς πρόκειται για μια επίσημη πράξη, που καταδεικνύει την έναρξη των διαδικασιών για την είσοδο του Κρητικού Ζητήματος στη φάση της οριστικής του επίλυσης. Δεδομένου ότι αποτελεί έμμεση κατάλυση του Αρμοστειακού Καθεστώτος, που επεβλήθη κατά την αυτονόμηση του νησιού το 1898, αφήνει πλέον σε εκκρεμότητα μόνο την ουσιαστική ένωση της νήσου με την Ελλάδα, για την οποία θα χρειαστεί και η συναίνεση της Οθωμανικής Πύλης.

Κείμενο Β

1) Το Κρητικό πλέον ζήτημα, μέσω του επίσημου διαγγέλματος, εντάσσεται συνολικά στο λεγόμενο «Ανατολικό Ζήτημα», το οποίο διαμορφώνεται μέσω διεθνών διπλωματικών πράξεων και ενεργειών, που για την συγκεκριμένη ιστορική περίοδο συνδέονται σημαντικά με την επίλυση των ελληνοτουρκικών σχέσεων ή την αναγκαιότητα διατήρησης συνοχής της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Κείμενο Γ

- 1) Η στάση των Μεγάλων Δυνάμεων αν και ανεκτική αρχικά υπέρ των Ελληνικών-Κρητικών πράξεων , προσανατολίζεται σε μια διπλωματική λύση , η οποία θα εκτονώσει και δεν θα κλιμακώσει την ένταση των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Παρά τις αντιδράσεις της τουρκικής πλευράς η σιωπηρή αρχικά τους συναίνεση στο ενωτικό ψήφισμα και στην κατάλυση της Αρμοστείας στη Κρήτη, δείχνει τις προθέσεις τους για ουσιαστική επίλυση. Όταν όμως η ομαλή πορεία προς την επίλυση απειλείται(οι Κρήτες αμφισβητώντας αποκάλυπτα το αρμοστειακό καθεστώς , υψώνουν σημαία στο Φρούριο του Φιρκά), σπεύδουν να εξομαλύνουν την κατάσταση με ενέργειες, που θα λειτουργήσουν κατευναστικά προς τις εκτοξευόμενες απειλές της Τουρκικής πλευράς.

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2013
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1.

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Κλήριγκ
- β. Πατριαρχική Επιτροπή
- γ. Ηνωμένη Αντιπολίτευσις

Μονάδες 15

A2.

Να συνδυάσετε τα ονόματα των προσωπικοτήτων με τις ενέργειές τους, αντιστοιχίζοντας κάθε φορά ένα γράμμα της πρώτης στήλης με έναν αριθμό της δεύτερης στήλης (περισσεύουν δύο ονόματα).

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. Κωνσταντίνος Φούμης	1. Προέβη σε σκληρές δηλώσεις κατά του κινήματος στο Θέρισο
β. Αλέξανδρος Ζαΐμης	2. Απέλυσε τον Ελευθέριο Βενιζέλο από το αξίωμα του Υπουργού Δικαιοσύνης
γ. Πρίγκηψ Γεώργιος	
δ. Βασιλιάς Γεώργιος Α΄	3. Ίδρυσε την Πολιτοφυλακή της Κρήτης
ε. Θεόδωρος Δηλιγιάννης	4. Υπουργός της «Προσωρινής Κυβέρνησης της Κρήτης»
στ. Γεώργιος Θεοτόκης	5. Υπέδειξε στους Κρήτες την ανάγκη λαϊκών κινητοποιήσεων για ένωση με την Ελλάδα
ζ. Ιωάννης Σφακιανάκης	

Μονάδες 10

B1.

Ποιες ήταν οι συνέπειες των Βαλκανικών πολέμων στην οικονομία και στην εθνολογική σύσταση του πληθυσμού της Ελλάδας;

Μονάδες 14

B2.

Σε ποιες ενέργειες προέβη ο Μητροπολίτης Χρυσάνθος στο Παρίσι (1919) και το Εριβάν της Αρμενίας σχετικά με το Ποντιακό Ζήτημα;

Μονάδες 11

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1.

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται να αναφερθείτε:

- α) στις απόψεις του Ελευθερίου Βενιζέλου για τη συμμετοχή της Ελλάδας στον

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- β) στις απόψεις του βασιλιά Κωνσταντίνου για το ίδιο ζήτημα και στις ενέργειές του οι οποίες προκάλεσαν την παραίτηση της κυβέρνησης Βενιζέλου (μονάδες 15).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος θα εκδηλώσει από τις πρώτες μέρες της ευρωπαϊκής κρίσης την απόφασή του να συμπορευτεί με τις Δυνάμεις της Συνεννοήσεως*. [...]

[...] Η σταθερή κλίση προς τη συνεργασία με το αγγλικό συμμαχικό δίκτυο ενισχυόταν από την πεποίθησή του στην τελική βρετανική κατίσχυση, τουλάχιστο στη Μεσόγειο. Η επίταση, τέλος, των εξωτερικών απειλών [...] ενίσχυε ακόμη περισσότερο τον Έλληνα πρωθυπουργό στην απόφαση να επιζητήσει στη συμμαχία με τα κράτη της Συνεννοήσεως το έρεισμα για την αντίσταση στις γειτονικές πιέσεις. Η ουδετερότητα και, συνακόλουθα, η απομόνωση της Ελλάδας θα είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών ευκαιριών για την προώθηση των εθνικών θέσεων, αλλά και θα εξέθετε τα εδάφη της στον κίνδυνο να αποτελέσουν το αντικείμενο συναλλαγής μεταξύ τρίτων.[...]

[...] Ο βασιλιάς έτεινε να αποτελέσει τον πόλο μιας αντίρροπης διπλωματικής στρατηγικής. Η στενή συγγένεια με την αυτοκρατορική οικογένεια των Χοετζόλλερν, η εξοικείωση με το συγκεντρωτικό πνεύμα της γερμανικής Αυλής και η μαθητεία στη στρατιωτική Ακαδημία του Βερολίνου, είχαν συμβάλει στη διαμόρφωση της συντηρητικής ιδιοσυγκρασίας και στην εμπέδωση της πεποίθησώς του στην ακατάβλητη δύναμη των γερμανικών όπλων. Η αντίληψη αυτή συνυφαινόταν στην πράξη με την υιοθέτηση μιας διπλωματικής τακτικής επιφυλάξεων και δισταγμών, ασυμβίβαστης με την εφαρμογή παρακινδυνευμένων ή και, απλά, τολμηρών πρωτοβουλιών: η αποχή από την ένοπλη διαμάχη, έστω και αν αποστερούσε τη χώρα από πιθανά οφέλη, εγκυμονούσε τους λιγότερους κινδύνους για το έθνος. [...]

[...] Η στάση του Κωνσταντίνου [...] παρέμεινε, στην πρώτη αυτή φάση, σταθερά συγκρατημένη στο πλαίσιο της συνταγματικής νομιμότητας.

[...] Όμως, μελετητές της εποχής διαβλέπουν στην παράπλευρη επικοινωνία με τον Γερμανό αυτοκράτορα την πρώτη εκδήλωση της παρεμβατικής ροπής του Κωνσταντίνου, η οποία και έμελλε τελικά να οδηγήσει στην προσβολή της συνταγματικής τάξης.

*Δυνάμεις της (Εγκάρδιας ή Τριπλής) Συνεννοήσεως:Οι Δυνάμεις της Αντάντ

Κ. Σβολόπουλου, *Η ελληνική εξωτερική πολιτική, 1900-1945*,
Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», 1997 (εκδ. 4^η), σσ. 109-114.
(Το κείμενο μεταφέρθηκε σε μονοτονικό σύστημα)

Δ1.

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε στη συμβολή των Μικρασιατών προσφύγων στον πολιτισμό και στη διαμόρφωση της ελληνικής ταυτότητας.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Οι προσφυγικοί συνοικισμοί [...] αποτέλεσαν τα κέντρα ανάπτυξης ενός μικρασιατικού, ενός προσφυγικού, αν μπορώ να τον αποκαλέσω έτσι, πολιτισμού. Με αυτή τη διατύπωση δεν εννοώ μόνο την κουζίνα και τα φαγητά, δεν εννοώ τα τραγούδια (ρεμπέτικα, ανατολίτικα νανουρίσματα), δεν εννοώ την ιδιαιτερότητα της γλώσσας, των εθίμων, το διάκοσμο στα σπίτια, τους κήπους κ.λ.π. Εννοώ μίαν άλλη, γενικότερη αντίληψη για τη ζωή, μίαν άλλη αντίληψη πολιτισμού. Ενώ η προσφυγική τους κατάσταση έκλεινε και περιόριζε αυτούς τους ανθρώπους στα όρια του προσφυγικού συνοικισμού, ενώ λοιπόν η κατάστασή τους, τους επέβαλλε μια ζωή απολύτως εσωστρεφή, οι Μικρασιάτες πρόσφυγες ζούσαν μέσα στους συνοικισμούς τους με έναν εντελώς

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

εξωστρεφή τρόπο. Ανέπτυσσαν μια τεράστια συλλογικότητα στην καθημερινή ζωή, μια συλλογικότητα που εκδηλωνόταν έξω από τα σπίτια: στις πλατείες, στις ταβέρνες, στα στέκια των συνοικισμών, αλλά και στα πεζοδρόμια των συνοικισμών τους. Σιγά σιγά οι κλειστοί προσφυγικοί συνοικισμοί έγιναν φορείς στο πλαίσιο των αστικών κέντρων μιας ανοιχτής, εξωστρεφούς καθημερινότητας. [...]

Στο πλαίσιο των προσφυγικών συνοικισμών λοιπόν αναπτύχθηκε μια λαϊκή κουλτούρα, [...] που ξεκινούσε από τον Καραγκιόζη και έφτανε σε πιο σύνθετες μορφές εξωστρέφειας. Αυτή η κουλτούρα ξεκίνησε ως προσφυγική και σταδιακά έγινε ελληνική λαϊκή κουλτούρα.

Σία Αναγνωστοπούλου, «Κοινωνικές και πολιτισμικές επιδράσεις από την εγκατάσταση των προσφύγων» στο *Η Ελληνοτουρκική Ανταλλαγή πληθυσμών*, Αθήνα, εκδ. Κριτική, 2006, σσ. 260-261.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[...] Με την είσοδο του μικρασιατικού πληθυσμού στην Ελλάδα αναβίωσαν βυζαντινές παραδόσεις στην εικονογραφία και η ορθόδοξη χριστιανική θεολογία αναζωογονήθηκε [...].

Οι νεοφερμένοι έφεραν μαζί τους διαφορετικές γευστικές παραδόσεις, δηλωτικές ως προς την ταυτότητα [...]. Πολύ σημαντική ήταν επίσης η επιρροή των προσφύγων της Μικράς Ασίας στην αστική λαϊκή μουσική, ειδικά με το «ρεμπέτικο» [...]· οι ντόπιες χορευτικές και μουσικές παραδόσεις, εμπλουτίστηκαν περαιτέρω από την εισαγωγή ποντιακών και άλλων στοιχείων από τη Μικρά Ασία με την ίδρυση αγροτικών προσφυγικών οικισμών σε όλη την Ελλάδα [...].

Οι επιρροές στις ελληνικές λογοτεχνικές αναζητήσεις ήταν επίσης βαθιές. Ένα ξεχωριστό λογοτεχνικό είδος άνθισε στην Ελλάδα [...], που άντλησε την έμπνευσή του από το όραμα των «χαμένων πατρίδων», ενώ η ποίηση και το θέατρο επηρεάστηκαν βαθιά από την εμπειρία του εκτοπισμού.

Renée Hirschon, «Τα αποτελέσματα της Ανταλλαγής» στο *ίδιο*, σ. 171.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Απαντήσεις στα θέματα των Εισαγωγικών Εξετάσεων
τέκνων Ελλήνων του Εξωτερικού και
τέκνων Ελλήνων Υπαλλήλων στο εξωτερικό 2013

A1.

α. «Κλήριγκ»

Απάντηση σελ. 54 : «Η Ελλάδα...θετικά στοιχεία»

β. «Πατριαρχική Επιτροπή»

Απάντηση σελ. 142-143 : « Τον Οκτώβριο...ελληνικής κυβέρνησης»

γ. «Ηνωμένη Αντιπολίτευσις»

Απάντηση σελ. 210 : «Κάτω από...τον Πρίγκιπα»

A2.

1.ε

2.γ

3.β

4.α

5.ζ

B1. Απάντηση σελ. 49, : «Το κόστος...Παγκόσμιος Πόλεμος».

B2. Απάντηση σελ 251, : «Η πρόταση...πολιτικών εξελίξεων».

Γ1.

Ιστορική Αφήγηση

Απάντηση σελ. 94 : «Με αφορμή...της κυβέρνησης».

Πηγή

α)

- ❖ Ο Βενιζέλος επιδιώκει τη συμμαχία της Αντάντ
- ❖ Διατηρούσε την πεποίθηση ότι οι δυνάμεις της «Εγκάρδιας Συνεννόησης» θα επικρατούσαν στη λεκάνη της Μεσογείου («*Η σταθερή...Μεσόγειος*»)
- ❖ Επιζητούσε να διαμορφώσει ένα ανάχωμα για την προστασία της χώρας από τις απειλητικές βλέψεις των όμορων χωρών και να διασφαλίσει έτσι τα εθνικά συμφέροντα («*Η επίταση...τρίτους*»)

β)

- ❖ Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος επιθυμούσε την ουδετερότητα, καθώς, εκτός της συγγένειας του με την Αυτοκρατορική οικογένεια της Γερμανίας (Χοετζόλλερν), ο ίδιος ήταν απόφοιτος γερμανικής στρατιωτικής Ακαδημίας και βαθειά εμπροτισμένος με τις αξίες της χώρας αυτής («*Ο βασιλιάς...όπλων*»)
- ❖ Το πρόσχημα της επιλογής του ήταν πως η Ελλάδα θα έπρεπε να αποφύγει τις ριψοκίνδυνες επιχειρήσεις και να κινηθεί πιο συντηρητικά, προκειμένου να κατοχυρώσει τη θέση της στον Ευρωπαϊκό χάρτη («*Η αντίληψη...το έθνος*»)
- ❖ Αυτές οι πεποιθήσεις τον οδήγησαν στο να υποσκάψει τα συνταγματικά θεμέλια, διατηρώντας μυστική επαφή με το Γερμανό Αυτοκράτορα («*Η στάση...τάξης*»)

Δ1.

Ιστορική Αφήγηση

Απάντηση σελ. 169 : «Οι πρόσφυγες... ελληνικής ταυτότητας»

Πηγή

Κείμενο Α

- ❖ Οι πρόσφυγες ανανέωσαν τον πολιτισμό της Ελλάδας σε κάθε δυνατό επίπεδο («κουζίνα», «τραγούδια», διακόσμηση»)
- ❖ Καταλυτική επίδραση άσκησε στην ελληνική κοινωνία ο εξωστρεφής χαρακτήρας τους, τον οποίο κατάφεραν να διατηρήσουν αλώβητο παρά τις αντιξοότητες.
- ❖ Σε βάθος χρόνου, οι προσφυγικές παραδόσεις/ πολιτισμός αφομοιώθηκαν, ή καλύτερα συνδιαμόρφωσαν την ελληνική κουλτούρα.

Κείμενο Β

- ❖ Η άφιξη των προσφύγων επηρέασε και τη θρησκευτική ζωή («Με την...αναζωογονήθηκε»)
- ❖ Εμπλούτισαν με βυζαντινά στοιχεία την ελληνική χριστιανική εικονογραφία
- ❖ Βαρυσήμαντη ήταν η παρουσία τους στη μουσική σκηνή, με την ανάδειξη ενός νέου τότε είδους, του «ρεμπέτικου» («Πολύ σημαντική...της Ελλάδας»)
- ❖ Η λογοτεχνία δέχτηκε εξίσου μεγάλες επιρροές, τόσο στην πεζογραφία όσο και στην ποίηση, με κεντρικό άξονα και κοινή συνισταμένη το θέμα του εκπατρισμού («Οι επιρροές...του εκτοπισμού»)

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2015
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1.

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Εθνικόν Κομιτάτον
- β. Ομάδα των *Ιαπώνων*
- γ. Υπηρεσία Παλινοστήσεως και Περιθάψεως

Μονάδες 15

A2.

Να συνδυάσετε τα πρόσωπα που αναγράφονται στη **στήλη Α** με τις ιδιότητές τους στη **στήλη Β**, αντιστοιχίζοντας κάθε φορά ένα γράμμα της **στήλης Α** με έναν αριθμό της **στήλης Β** (περισεύουν δύο στοιχεία στη **στήλη Α**).

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. Χρύσανθος	1. Πρωτεργάτης του ποντιακού αγώνα για αυτονομία
β. Γ. Μπαλτατζής	2. Διδάσκαλος στο Φροντιστήριο της Τραπεζούντας
γ. Ι. Πασσαλίδης	3. Μητροπολίτης Αμάσειας
δ. Κ. Κωνσταντινίδης	4. Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας
ε. Γερμανός Καραβαγγέλης	5. Μητροπολίτης Τραπεζούντας
στ. Σεβαστός Κυμινήτης	
ζ. Γ. Λαμψίδης	

Μονάδες 10

B1.

Ποιες ήταν οι ανάγκες που οδήγησαν στις μεγάλες επενδύσεις στην Αττική, κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου, και ποιες ήταν οι σπουδαιότερες από αυτές τις επενδύσεις;

Μονάδες 12

B2.

Να αναφερθείτε: α. στα πολιτικά αιτήματα που εξέφραζαν οι αντιπολιτευτικοί όμιλοι και ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος, κατά την περίοδο 1850-1860 (μονάδες 6) και β. στην επανάσταση του Φεβρουαρίου 1862 και την κατάληξή της (μονάδες 7).

Μονάδες 13

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1.

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα, να αναφέρετε τις ενέργειες της ΕΑΠ (Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων) σχετικά με: **α.** την εγκατάσταση (μονάδες 7) **β.** τον παραχωρούμενο κλήρο (μονάδες 10) και **γ.** τη στέγαση των προσφύγων (μονάδες 8), στο πλαίσιο της αγροτικής αποκατάστασής τους.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Μαρτυρίες Μικρασιατών προσφύγων για την άφιξή τους στην Ελλάδα

Βγάλαμε επιτροπή και γύρισε διάφορα μέρη να βρουν ένα καλό χωριό. Πήγαμε στα Γρεβενά, όπου μείναμε πέντε μέρες. Μετά σκορπίσαμε στα γύρω χωριά. Εδώ στο Βατόλακκο (Κοζάνη) ήρθαμε το 1925. Οι πιο πολλοί βρίσκονται στο χωριό Φυλή των Γρεβενών.

Δόξα τω Θεώ, καλούτσικα περνάμε εδώ. Έχουμε γεωργία, κάνουμε καπνά, σταφύλια. Τα παιδιά μας μαθαίνουν γράμματα. Δεν έχουμε πια εκείνο το φόβο των Τούρκων.

(Μαρτυρία Πρόδρομου Εβρενιάδη από το χωριό Χοτσά της Καππαδοκίας κοντά στα Φάρασα).

Η Έξοδος (έκδοση του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών), τόμ. Β', σ. 341, στο Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, Γ' τάξη Γενικού Λυκείου (Θεωρητική Κατεύθυνση), Διόφαντος ΙΤΥΕ 2014.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Έργο της ΕΑΠ στην ύπαιθρο

[...] Για τη στέγαση των αγροτών προσφύγων η ΕΑΠ κατασκεύασε 50.000 νέες κατοικίες και επισκεύασε, σε συνεργασία με την κυβέρνηση, τα εγκαταλειμμένα σπίτια των ανταλλαξιμίων. Ο συνολικός αριθμός των οικιών που διανεμήθηκαν στους αγρότες ανήλθε σε 129.934. Το 1930 η Επιτροπή επισήμανε την ανάγκη να κατασκευαστούν άλλες 12.000 οικίες για να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες στέγασης πολλών οικογενειών. [...]

Από την κατάτμηση των μεγάλων αγροκτημάτων προέκυψε ένας τύπος γεωργικής εκμετάλλευσης που χαρακτηριζόταν από μικρούς διάσπαρτους κλήρους αλλά ισομερώς κατανομημένους. [...]

Η αποκατάσταση των προσφύγων [...] συνοδεύθηκε από περιορισμούς σχετικά με την ελευθερία εκποίησης και κληρονομικής μεταβίβασης των κλήρων που απέβλεπαν στη συγκράτηση των αγροτικών πληθυσμών στην ύπαιθρο και καθιστούσαν πρακτικά αδύνατη τη συγκέντρωση της γης από λίγους μεγαλοκτηματίες. Η καλλιέργεια του κλήρου ήταν αυτοπρόσωπη και έπρεπε να είναι συνεχής για μια 25ετία. [...] Αλλά ακόμη και μετά την εξόφληση των χρεών και την απόκτηση οριστικών τίτλων, δεν μπορούσε να εκποιηθεί παρά ένα τμήμα του και αυτό μόνο σε περίπτωση που ο κλήρος θα υπερέβαινε σε έκταση τα 10 στρέμματα φυτειών ή τα 5 στρέμματα καπνοχώρων. [...]

Η ΕΑΠ, μέχρι το 1930 που διαλύθηκε, ίδρυσε πρότυπους σταθμούς γεωργικών βελτιώσεων, ενίσχυσε τη χρήση των λιπασμάτων [...] και εφοδίασε τους πρόσφυγες, όπου ήταν δυνατόν, με γεωργικά μηχανήματα. Διένειμε ζώα, οργάνωσε κτηνοτροφικές μονάδες σε πολλές περιοχές της Μακεδονίας και Θράκης και προσπάθησε να ενισχύσει την ανάπτυξη της οικιακής κτηνοτροφίας, για να μειώσει τις καταστροφικές συνέπειες που είχε η διανομή των πρώην βοσκοτόπων στη μετακινούμενη ημι-νομαδική κτηνοτροφία των ντόπιων κτηνοτρόφων.

Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, Ο Μεσοπόλεμος 1922-1940, τ. 7, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σσ. 107-110.

ΤΕΛΟΣ 2ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

Δ1.

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε:

- α. στις πρώτες ενέργειες των επαναστατών του Θερίσου (10 Μαρτίου 1905) και τους σκοπούς του επαναστατικού κινήματός τους (μονάδες 15) και
- β. στην αντίδραση του βασιλικού περιβάλλοντος και της ελληνικής κυβέρνησης απέναντι στο κίνημα αυτό (μονάδες 10).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Οι επιδιώξεις της επαναστατικής ηγεσίας

Στις 10 Μαρτίου 1905, ο Ελευθέριος Βενιζέλος, επικεφαλής σημαντικής μερίδας της αντιπολιτευτικής κινήσεως, κήρυξε στο χωριό Θέρισσο, στους πρόποδες των Λευκών Ορέων, ένοπλο επαναστατικό κίνημα. [...] Χίλιοι περίπου άνδρες, οι μισοί ένοπλοι, συνιστούσαν την κύρια επαναστατική δύναμη, ενώ, παράλληλα, οι διασκορπισμένοι οπαδοί του κινήματος επιχειρούσαν να το ενισχύσουν ηθικά ή και να δημιουργήσουν επαναστατικές εστίες και στα υπόλοιπα διαμερίσματα της χώρας. [...] Η προώθηση της ενωτικής λύσεως συνιστούσε το βασικό επαναστατικό αίτημα· παράλληλα όμως προβαλλόταν και το αίτημα της ριζικής μεταβολής των όρων της εσωτερικής διακυβερνήσεως και υπογραμμιζόταν η ανάγκη για την άμεση αντικατάσταση του ύπατου αρμοστή.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Νεώτερος Ελληνισμός 1881-1913 τ. ΙΔ', Εκδοτική Αθηνών, 2000², σσ. 209-210.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας Θ. Δηλιγιάννης καταδικάζει το κίνημα του Θερίσου
(Δήλωση στους συντάκτες των αθηναϊκών εφημερίδων, την 11^η Μαρτίου 1905)

«Το ήδη εκραγέν κίνημα εις ουδέν καλόν δύναται να οδηγήση. Οι αρχηγοί αυτού ελανθάσθησαν¹ εις τους υπολογισμούς των. Αι Μεγάλαι Δυνάμεις επανειλημμένως εδήλωσαν ότι η ένωσις της Κρήτης μετά της Ελλάδος είναι εντελώς αδύνατος την εποχήν ταύτην. [...] εδήλωσαν (επίσης) ότι αύτη είναι αδύνατος επί του παρόντος και ότι στέργουσι² μόνον να παράσχωσιν εις την Κρήτην οικονομικά τινα οφελήματα και ν' αποσύρουν μέρος των στρατευμάτων της κατοχής. [...] Η απόφασις αύτη των Δυνάμεων φαίνεται αδιάσειστος. Ουδεμία συνεπώς ελπίς υπάρχει ότι το κίνημα δύναται να οδηγήση εις την πολυπόθητον ένωσιν. Ο κ. Βενιζέλος έπρεπε να σταθμίση καλώς το διάβημά του. Έπρεπε να σκεφθή καλώς, ότι μία τοιαύτη επανάστασις ημπορεί να οδηγήση εις συμφοράς την Κρήτην και την Ελλάδα εν γένει».

Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας Γ' τάξη Ενιαίου Λυκείου (Θεωρητική Κατεύθυνση), Βιβλίο του Καθηγητή, Διόφαντος ΙΤΥΕ 2012, σ. 129.

1. ελανθάσθησαν : έκαναν λάθος
2. στέργουσι : συναινούν, συμφωνούν

Όλα τα κείμενα αποδόθηκαν στο μονοτονικό, διατηρήθηκε όμως η ορθογραφία και η στίξη τους.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

**ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**